

સતરીઓના પરાકૃતિક લોહી વિષે પુસ્તિકા

ફઝિલતુસશૈખ, અલ્લામાના હસ્તે
મુહમમદ બિન સોલૈહ અલ ઉષૈમીન
અલ્લાહ તેમની, તેમના માતા પિતાની અને દરેક મુસલમાનોની મગફિરત કરે

સત્રીઓનાપ્રાકૃતિકલોહીવિષેપુસ્તિકા

ફઝિલતુસ્શૈખ, અલ્લામાનાહસ્તે
મુહમ્મદબિનસોલૈહઅલ્ઉષૈમીન
અલ્લાહતેમની,
તેમનામાતાપિતાનીઅનેદરેકમુસલમાનોનીમગફિરતકરે

*

شركاء التنفيذ:

المحتوى الإسلامي

رواد الترجمة

جمعية الربوة

دار الإسلام

يتاح طباعة هذا الإصدار ونشره بأي وسيلة مع
الالتزام بالإشارة إلى المصدر وعدم التغيير في النص.

Telephone: +966114454900

ceo@rabwah.sa

P.O.BOX: 29465

RIYADH: 11557

www.islamhouse.com

(શરૂકરુંછું) અલ્લાહનાનામથીજેઅત્યંતદયાળુઅનેકૃપાળુછે.

દરેકપ્રકારનાવખાણફક્તઅલ્લાહમાટેજછે,
અમેતેનીજ પ્રશંશાકરીએછીએઅનેતેનીપાસેજમાફીમાંગીએછીએઅનેતેની
તરફજપાછાફરીએછીએ,
અનેપોતાનાનફસઅનેકાર્યોનીબુરાઈથીપનાહમાંગીએછીએ.
જેવ્યક્તિનેઅલ્લાહએહિદાયતઆપીતેનેકોઈપદભ્રષ્ટનથીકરીશકતું,
અનેજેનેઅલ્લાહએપદભ્રષ્ટકરીદીઘોતેનેકોઈહિદાયતઆપીશકતુંનથી,
અનેહુંગવાહીઆપુંછુંકેઅલ્લાહસિવાયકોઈઈલાહનથીઅનેતેનોકોઈભાગીદા
રનથી, અનેગવાહીઆપુંછુંકેમુહમ્મદતેનાબંદાઅનેરસૂલછે,
દરૂદઅનેસલામતીઉતરે,
તેમનાપરઅનેતેમનીસંતાનઅનેતેમનાસાથીઓઅનેજેણેક્યામતસુધીતેમનું
સારીરીતેઅનુસરણકર્યું. ત્યારબાદ: સ્ત્રીઓમાંખરેખરજેહૈઝ,
ઇસ્તિલાઝહઅનેનિફાસનુંલોહીહોયછે, જેએવાઅગત્યનાકાર્યોમાંથીછે,
જેનુંવર્ણનકરવાઅનેજેનાઆદેશોનીઓળખકરવાઅનેજેમાંઆલિમોનાસા
યામંતવ્યોમાંથીખોટામંતવ્યોનેઅલગકરવાનીજરૂરતલાગીરહીછે,
તોઆવિશેજેનામંતવ્યનેસાયોઅથવાજેનામંતવ્યનેખોટોકહેવામાંઆવશેતે
નોઆધારકુરઆનઅનેહદીષમુજબકરવામાંઆવશે,

૧- કારણકેએબન્નેમુખ્યસ્ત્રોતછે,
જેનાપરઅલ્લાહનાઆદેશોનોઆધારહોયછે,
જેનામાટેઅલ્લાહએપોતાનાબંદોઓનેચૂંટીલીધાછે,
અનેજેઆદેશોનુંપાલનકરવુંજરૂરીકર્યુંછે.

૨-
અનેએવીજરીતેકુરઆનઅનેસુન્નતપરભરોસોકરવાથીદિલનેશાંતિઅનેરાહત
, નફસનીખુશીઅનેજવાબદારીપુરીપાડવીછે.

૩- અનેએવીજરીતે (કુરઆનઅનેસુન્નત) સિવાયજેબીજાસ્ત્રોતછે,
તેનેપણપુરાવારૂપેમાનવામાંઆવે, નકેતેમનેજપુરાવાસમાજવામાંઆવે.

કારણકેપુરાવાતોઆપણીપાસેફક્તબેજછે, એકકુરઆનઅનેબીજુંહદીષ,
અનેએવીજરીતેસહાબાઓનાઆદેશો,
જોતેઆદેશોકુરઆનઅનેસુન્નતવિરુદ્ધનહોય.
અનેબીજાસહાબાનીવાતપરતેમનાવિરુદ્ધનહોયતો,
જોતેકુરઆનઅનેસુન્નતવિરુદ્ધહશેતોપછીકુરઆનઅનેસુન્નતપ્રમાણેઅમલક
રવોજરૂરીથઈજશે,
અનેબીજાસહાબાનીવાતતેનીવિરુદ્ધહોયતોપછીબન્નેમાંપ્રાથમિકતાજોવીપ
ડશે, અનેતેબન્નેમાંથીજેસહાબાનીવાતનેપ્રાથમિકતાઆપવામાંઆવશે,
તેપ્રમાણેઅમલકરવામાંઆવશે; અલ્લાહનાઆદેશપ્રમાણે:

﴿ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
تِلْكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ٥٩ ﴾ سُورَةُ النَّسَاءِ

{ હેઈમાનવાળાઓ ! અલ્લાહઅનેતેનારસૂલનુંઆજ્ઞાનુંપાલનકરો,
અનેતમારામાંથીજેહાકિમછેતેમનીપણઆજ્ઞાનુંપાલનકરો,
પછીજોકોઇબાબતેતમારીવચ્ચેવિવાદઉભોથઈજાયતોતેનેઅલ્લાહઅને
પયગંબરતરફફેરવીદો,
જોતમનેઅલ્લાહતઆલાપરઅનેકયામતનાદિવસપરઈમાનહોય,
આઘણુંજઉત્તમછેઅનેપરિણામપણશ્રેષ્ઠછે.} [અન્નિસા:પ૯].

આસંક્ષિપ્તકિતાબયોછે, જેમાં "નિસ્વાનીતબધખૂન"
(સ્ત્રીઓનાપ્રાકૃતિકલોહી)
અનેતેનીબાબતેઆદેશોવર્ણનકરવાનીજરૂરલાગીરહીછે,
અનેઆકિતાબયોનીચેપ્રમાણેભાગમાંવર્ણનકરવામાંઆવ્યોછે.

- પહેલોભાગ: હૈઝનોઅર્થઅનેતેનીહિકમતવિશે.
- બીજોભાગ: હૈઝનોસમયઅનેતેનોસમયગાળો.
- ત્રીજોભાગ: હૈઝપરઅયાનકઆવતાફેરફારવિશે.
- ચોથોભાગ: હૈઝનાઆદેશોવિષે.

- પાંચમોભાગ: ઇસ્તિહાઝહનોઅર્થઅનેતેનાઆદેશોવિશે.

- છઠ્ઠોભાગ: નિફાસનોઅર્થઅનેતેનાઆદેશો.

- સાતમોભાગ:

દવાઓદ્વારાહૈઝરોકવાઅથવાલાવવાઅનેદવાઓદ્વારાગર્ભધારણાકરવાઅથવાગર્ભપાતકરવાવિશેઅમુકબાબતોનુંવર્ણન.

*

પહેલોભાગ : હૈઝનોઅર્થઅનેતેનીહિકમતવિશે.

હૈઝનોશાબ્દિકઅર્થ: કોઈવસ્તુનુંઘેલું.

શરીરઅતમુજબકાયદાકીયઅર્થ:

તેલોહીજેએકસ્ત્રીનેપ્રાકૃતિકરીતેકોઈકારણવગરચોક્કસસમયમાંઆવેછે, અનેઆપ્રાકૃતિકલોહીછે, બીમારી, ઈજાતેમજજન્મતેનુંઆવવાનુંકારણનહોઈ, જોકેઆએકસામાન્યલોહીછે, જેથીતેસ્ત્રીનીસ્થિતિ, તેનાવાતાવરણઅનેતેનાયહેરાઅનુસારબદલાયછે, એટલામાટેસ્ત્રીઓપોતાનીસ્થિતીપ્રમાણેઅલગઅલગહોઈછે.

હૈઝનીહિકમત: બાળકજ્યારેપોતાનીમાતાનાપેટમાંહોયછે, તેનામાટેખોરાકખાવોઅશક્યહોયછે, જેવીરીતેપેટનીબહારખાતોહોયછે, અનેસર્જનમાંસૌથીવધારેપોતાનાબાળકપરદયાકરવાવાળી (મા), તેનામાટેપણશક્યનથીકેતેપોતાનાબાળકનેકંઈકનેકંઈખોરાકપહોંચાડીશકે, તોતેસમયેઅલ્લાહતઆલાસ્ત્રીમાંલોહીનાનાનાનાકણોપેદાકરીદેછે, જેનાદ્વારાબાળક (ખાધાઅનેપાયનકર્યાવગર) માતાનાપેટમાંખોરાકમેળવીલેછે, આલોહીનાકણોબાળકમાંડૂંટીદ્વારાપહોંચેછે,

જ્યાંથીલોહીબાળકનીનસમાંજાયછે, અનેબાળકલોહીથીખોરાકમેળવેછે, બસઅલ્લાહસૌથીસારોસર્જનહારછે.

આહૈઝમાંઆજહિકમતછુપાયેલીછે,
એટલામાટેજજયારેસત્રીગર્ભવતીબનેછેતોતેનેમાસિકઆવવાનુંબંધથઈજાયછે,
નજીવીસ્થિતિઅલગહોયશકેછે,
અનેએવીજરીતેદૂધપીવડાવવાનાશરૂશરૂનાદિવસોમાંપણહૈઝબંધહોયછે.

*

બીજોભાગ: હૈઝનોસમયઅનેતેનોસમયગાળો.

આભાગમાંબેસમયવિશેવાર્તાલાપ કરવામાંઆવશે:

પહેલોસમય: એવીઉંમરજેમાંહૈઝઆવતુંહોયછે.

બીજોસમય: હૈઝનીચોક્કસસમયગાળાવિશે.

પહેલોતબક્કો: સામાન્યરીતેજેઉંમરમાંસત્રીનેહૈઝઆવતુંહોયછે, તેબારવર્ષથીલઈપયાસવર્ષસુધીહોયછે, ક્યારેકસત્રીપોતાનીસ્થિતિ, માહોલઅનેહવાપાણીપ્રમાણેવર્ણવેલમુદતઅનેસમયથીઆગળપાછળપણ થઈશકેછે.

આલિમોએઆવિશેકેટલીકવાતોવર્ણનકરીછેકેજેઉંમરમાંસત્રીનેહૈઝઆવતું હોયછેતેનોસમયગાળોનક્કીજનથી?

જેથીખબરપડીજાયકેઆઉંમરપહેલાઅથવાપછીપણઆવીશકેછે, અનેતેપહેલાકેપછીજેલોહીઆવેછેતેહૈઝનુંલોહીછેકેઅન્યકોઈ.

આવિશેઆલિમોનાઘણામંતવ્યોરજૂકર્યાપછીઇમામદારિમીરહ.એકહું:
આબધુંમારીનજીકખોટુંછે,
કેદરેકસ્થિતિમાંમૂળસત્રીનુંહૈઝઆવવુંગણવામાંઆવશે,

જેકંઈ સ્થિતિ અને ઉંમરમાં જે પ્રમાણમાં પણ લોહી જોવામાં આવશે, તેને હૈઝનું લોહી ગણવામાં આવશે. વલ્લાહુ અઅલમ (અલ્લાહ વધુ જાણે છે).

અને આ જેવા તંદુરસ્ત મદારિમીરહ. એકરી છે, તે યોગ્યવાત છે, અને આવા તને જ ઇમામ તૈમિયહ રહ. એ પસંદ કરી છે, બસ જે સ્ત્રી હૈઝનું લોહી જોશે તે હા ઝાગણવામાં આવશે, પછી ભલે તેને વવર્ષથી ઓછી ઉંમરની અથવા પચાસ વર્ષથી વધારે ઉંમરની હોય

અને એટલા માટે કે અલ્લાહ તઆલાએ અને તેના રસૂલે હૈઝના દરેક આદેશો હૈઝનું લોહી આવ્યા પછી જ વર્ણન કર્યા છે, તેના માટે કોઈ ઉંમર નક્કી નથી, એટલા માટે હૈઝના દરેક મસાઈલ પુરાપાડવા માટે હૈઝ આવવું જરૂરી છે, અને હૈઝ વિશે ઉંમર નક્કી કરવા માટે કુરઆન અને હદીષની એક દલીલ હોવી જરૂરી છે, જોકે આ વિશે કોઈ દલીલ મળતી નથી.

બીજી તબક્કો: હૈઝનો સમય ગાળો અર્થાત્તેના સમયની માત્રા.

આ વિશે લગભગ આલિમોના ઇઅને સાત મંતવ્યો જણાવ્યા છે, ઈબ્ને મુન્ઝિર રહ. નામંતવ્ય પ્રમાણે, એક જૂથ કહે છે કે હૈઝના દિવસો કેટલા છે, ઓછા કે વધતા, તેની કોઈ હદ નક્કી નથી.

હું કહું છું કે ઇમામ દારિમીરહ. ની જેમ જ આવા તજયોગ્ય છે, અને શેખુલ્લહામ ઈબ્ને તૈમિયહ રહ. એ આવા તને જ પસંદ કરી છે, કારણ કે કુરઆન અને સુન્નાત અને સાયોકિયાસ આવા ત પર જ પુરાવો આપે છે.

પહેલી દલીલ: અલ્લાહ તઆલા કહે છે:

﴿وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَدَىٰ فَأَعْتَزُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهُرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ النَّوَافِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ﴾ ٢٢٢ سُورَةُ الْبَقَرَةِ

{તેઓ તમને માસિક પિરિયડ બાબતે સવાલ કરે છે, કહી દો કે તે ગંદકી છે, માસિક પિરિયડની સ્થિતિમાં સ્ત્રીઓ (સાથે સંભોગ કરવાથી) થી જુદારહો અને જ્યાં સુધી તેણી ઓપાક ન થઈ જાય તેણી ઓની નજીક ન જા

ઓ) [અલ્પકરહ: ૨૨૨],

તોઆઆયતમાંઅલ્લાહતઆલાઅરુકીજવાનીહદ, તુહૂર (પાકી)
વર્ણનકરીછે,

કમસેકમએકરાતઅનેએકદિવસએવીજરીતેવધુમાંવધુપંદરદિવસનીહદવર્ણ
નનથીકરી, જાણવામળ્યુંકેઆદેશનુંકારણહૈઝછેતેહોઈકેનહોઈ,

જ્યારેહૈઝજોવામાંઆવશેતોહૈઝનાસંપૂર્ણઆદેશોલાગુપડશેઅનેજ્યારેપાક
થઈજશેતોહૈઝનાઆદેશોલાગુનહીપડે. બીજીદલીલ:

સહીહમુસ્લિમમાંછેકેઆપﷺએઆયશારઝી. નેકહું:

(જ્યારેતેઓઉમરહમાંએહરામનીસ્થિતિમાંહાઇઝાબનીગયાહતા)

<<તવાફસિવાયતેદરેકઅમલકરો, જેએકસામાન્યહાજીકરતોહોયછે,

જ્યાંસુધીતમેપાકીમેળવીલો>>આયશારઝી. એકહું:

અનેહુંકુરબાનીનાદિવસેપાકથઈગઈહતી. હદીષ.

અનેસહીહબુખારીઅનેમુસ્લિમમાંવર્ણનછેકેઆપﷺએઆયશારઝી. નેકહું

:

<<રાહજુઓઅનેજ્યારેતમેપાકથઈજાઓતોતનુંઇમનામનીજગ્યાપરજતાંર
હેજો,

(એહરામઅનેઉમરહમાટે)>>તોઆપﷺએતવાફનકરવાનુંકારણહૈઝવર્ણનક
ર્યુંછે, કોઈસમયગાળોવર્ણનનથીકર્યો,

આહદીષથીજાણવામળ્યુંકેહૈઝનાઆદેશોમાટેપાકીવર્ણનકરીછે,

કોઈસમયગાળોનક્કીનથીકર્યો.

ત્રીજીદલીલ:

ખરેખરહૈઝનાસમયગાળામાટેજેઅંદાજોઅનેઆવિશેજેવિસ્તારપૂર્વકમાહિ
તીઆલિમોદ્ધારામળીરહીછે, તેકુરઆનઅનેહદીષમાંવર્ણનથઈનથી,

જેવિશેવર્ણનકરવુંજરૂરીહતું,

જોહૈઝનાસમયગાળાવિશેમાહિતીઆપવીજરૂરીહોતઅનેજેનાવગરબંદાઈ

બાદતપણનકરીશકતાતોઆનીમાહિતીઅલ્લાહતઆલાઅનેતેનોરસૂલﷺજ

રૂરલોકોસામેવર્ણનકરીદેતા, આપણેજોવાજઈએતોજાણવામળશેકેનમાઝ,

રોઝા, લગ્નઅનેવિરાસતવિશેવિસ્તારપૂર્વકસમજાવવામાંઆવ્યુંછે,
જેરીતેઅલ્લાહતઆલાએનમાઝનોસમય, રુકુઅ, સિજદો,
વિશેમાહિતીઆપીછે, એવીજરીતેઝકાતવિશેમાહિતીઆપી:
કેકેટલામાલઉપરકેટલીઝકાત, તેમજઝકાતક્યાંક્યાંઆપવી,
વગેરેજેવાસંપૂર્ણઆદેશોનીમાહિતીઆપવામાંઆવી, એવીજરીતેરોઝાવિશે:
કેતેનોસમયઅનેતેનીસંપૂર્ણમાહિતીઅનેહજવિશેપણસંપૂર્ણમાહિતીઆપવા
માંઆવીછે, તદઉપરાંતતેનાકરતાંનાનાનાનાઆદેશોજેવાકેખવાપીવા,
સૂવાના, સમાગમકરવાના, મજલિસના,
ઘરમાંદાખલથતીવખતેઅનેનીકળતીવખતનાઆદાબતેમજપેશાબપાખા
નાનાઆદાબવર્ણનકરવામાંઆવ્યાછે,
અહીંસુધીકેપથ્થરનીગણતરીપણવર્ણનકરીછે,
તેસિવાયનાનામોટાદરેકકાર્યો (જેનાદ્વારાઅલ્લાહતઆલાએદીનપૂરોકર્યાંછે,
અનેપોતાનામોમિનબંદાઓપરનેઅમતનેપુરીકરીછે) વર્ણનકર્યાંછે,
જેવુંકેઅલ્લાહકહેછે.

﴿ وَزُكِّرْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تَبَيِّنًا لِّكُلِّ شَيْءٍ ﴾ سُورَةُ النَّحْلِ

{અનેઅમેતમારાપરજેકિતાબઉતારીછે,
તેદરેકવસ્તુનુંવર્ણનકરવાવાળીછે.} [સૂરેનહલ : 89]
અનેઅલ્લાહતઆલાએકહ્યું:

﴿ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَكِنَّ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ ﴾ سُورَةُ يُوسُفَ

{ આકુરઆનએવુંનથીજેઘઢીકાઢવામાંઆવ્યુંહોય,
પરંતુઆકુરઆનપહેલાનીકિતાબોનીપુષ્ટિકરેછે,
તેમાંદરેકવાતનુંસ્પષ્ટીકરવર્ણનકરવામાંઆવ્યુંછે} [યૂસુફ: ૧૧૧].
હૈઝનાસમયગાળાવિશેજેઅનુમાનલગાવવામાંઆવીરહ્યાછેતેનતોકુરઆન
માંતેનાઆદેશોનુંવર્ણનછેઅનેનતોહદીષમાં,
એટલામાટેઆદરેકઅનુમાનનુંકોઈમહત્વનથી,
મહત્વફક્તહૈઝનાહોવાઅનેનહોવાપરજછે,

જેનાવિશેશરીઅતનાઆદેશોવર્ણનકરવામાંઆવ્યાછે,
અનેકુરઆનઅનેહદીષમાંવર્ણનનહોવુંએકજબરદસ્તદલીલછેકેતેનાસમયગા
ળાવિશેકોઈવાતયોક્કસમળતીનથી,
આદલીલતમનેઆમસ્અલાઅનેબીજાઅન્યમસ્અલામાંપણકામમાંઆવશે,
કારણકેશરીઅતનાઆદેશોફક્તકુરઆનઅનેહદીષોતેમજવિખ્યાતઇજમા
અઅનેસાચાક્રિયાસવડેસાબિતથાયછે.

શૈખુલ્દસ્લામઈબ્નેતૈયમિયહરહ.એપોતાના 'કાયદા' માંકહ્યું:

<<અનેતેમાંથીએકનામહૈઝનુંપણછે,

અલ્લાહતઆલાએઘણાઆદેશોતેનાવિશેવર્ણનકર્યાછે,

પરંતુઅલ્લાહતઆલાએહૈઝનાઓછાવધતાસમયગાળાવિશેઅનેબેહૈઝવચ્ચે
નાસમયવિશેપણકંઈવર્ણનનથીકર્યું, જ્યારેકેતેનીજરૂરતહતી,

તેમજશબ્દકોશમાંવર્ણનકરવુંજરૂરીહતું,

જેકોઈઆવિશેકોઈહદનક્કીકરશેતેણેકુરઆનઅનેહદીષનોવિરુદ્ધકર્યો.>>

તેમનીવાતપૂર્ણથઈ. યોથીદલીલ: એઅતિબારઅર્થાતયોગ્યક્રિયાસ
(ક્રિયાસએકકાયદાકીયઅર્થછે, જેનીદલીલમાન્યગણવામાંઆવેછે)

અલ્લાહતઆલાએહૈઝનુંકારણએવર્ણનકર્યુંછેકેતે "ગંદકી" છે,

જ્યારેપણહૈઝઆવશેત્યારેગંદકીજરૂરહશે, બીજાઅનેપહેલાદિવસવચ્ચે,
ત્રીજાઅનેચોથાદિવસવચ્ચેકોઈફરકનથી.

અનેસોળમાદિવસઅનેપંદરમાદિવસવચ્ચેઅનેઅઠારમાંદિવસઅનેસત્તરમાં
દિવસવચ્ચેકોઈતફાવતનથી, હૈઝહૈઝજછે, અનેગંદકીગંદકીછે,

કારણબન્નેદિવસોમાંસરખુંજછે,

તોબન્નેદિવસોવચ્ચેઆદેશમાંતફાવતકઈરીતેયોગ્યગણાશે,

જોવાજઈએતોબન્નેદિવસોમાંકારણતોસરખુંજછે,

કારણએકઅનેઆદેશઅલગકઈરીતે? શુંઆક્રિયાસસહીહનાવિરુદ્ધમાંનથી?
બન્નેદિવસોનાઆદેશમાંબરાબરીક્રિયાસસહીહગણવામાંઆવશે?

અથવાએકેબન્નેકારણમાંસરખાછે?

પાંચમીદલીલ: હદનક્કીકરનારનીવાતોમાંવિવાદ,

હદનક્કીકરનારનીવાતોમાંવિવાદએવાતનીદલીલછેકેઆવિશેકોઈએવીદલી

લમળતીનથી, જેની તરફ યોગ્ય વાત રજૂ કરવામાં આવતી હોય,
અને ફક્ત પોતે જ મહેનત કરીને કરેલી વાતો છે, (જેમાં ભૂલ યુલ્ક થઈ શકે છે),
આ આદેશોમાં કોઈ એવા નથી,
જે એ કબીજા કરતા વધારે અનુસરણ કરવાને પાત્ર હોય,
અને વિવાદ વખતે ફક્ત કુરઆન અને સુન્નત તરફ જ રજૂ કરવું જોઈએ.

જ્યારે આવા તની સ્પષ્ટતા થઈ ગઈ કે હૈઝ માટે ઓછામાં ઓછો સમય ગાળો અથવા વધારે માં વધારે સમય ગાળો નક્કી જ નથી, અને આજવાત સાચી છે, તો જાણી લો,
તે દરેક પ્રાકૃતિક લોહી જેને સ્ત્રી કોઈ કારણ વગર ઉદાહરણ તરીકે ઈજાવ ગરજુ એ તો તે સમયે સમય ગાળો અને ઉંમરનો અંદાજો લગાવ્યા વગર હૈઝ નું લોહી ગણવામાં આવશે, હા, જો તે લોહી સ્ત્રીને વહેતું જરૂર છે,
ક્યારેય રૂકે જ નહીં અથવા મહિનામાં એક અથવા થોડાક સમય માટે રૂકી જાય, તો તે ઇસ્તિહાઝ નું લોહી ગણવામાં આવશે, આગળ - ઇન્શા અલ્લાહ - ઇસ્તિહાઝ વિશે વર્ણન કરવામાં આવશે. શેખુલ્લ્હસ્વામ ઇબ્ને તૈમિયહ રહ. વર્ણન કરે છે: ગર્ભાશયમાંથી જે લોહી વહેતું હોય છે, ખરેખર તે હૈઝ નું જ લોહી હોય છે, હા કોઈ એવી દલીલ હોય, જે તેને સ્પષ્ટ કરી દે કે આ લોહી ઇસ્તિહાઝ નું લોહી છે. અને આગક શેખ કહે છે: જે પણ લોહી ગર્ભાશયમાંથી નીકળે, તે હૈઝ છે, જ્યાં સુધી ખબર ન પડી જાય કે આ બીમારી અથવા ઈજા વડે વહેતું લોહી છે. અને આવા ત જે પ્રમાણે દલીલ રૂપે સ્પષ્ટ છે એવી જરી તે સમજવામાં અને સમજૂતી માં વધારે ન જી ક છે, અને અમલ માટે પણ વધુ સરળ છે, અને તે હદ કરતા પણ, જે નક્કી કરનારે વર્ણન કરી છે, અને જેનો મંતવ્ય આ પ્રમાણે હોય તો તેને માનવું વધારે સારું છે, કારણ કે તે ઇસ્વામદીનની રૂહ અને કાયદા પ્રમાણે છે અને તેમાં સરળતા અને સહુ લત છે, અલ્લાહ તઆલા એ કહ્યું:

﴿ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُم فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ ﴾ سُورَةُ الْحَجِّ

{અલ્લાહતઆલાએતમારાદીનપ્રત્યેકોઈસખતીનથીબનાવી.

(અલ્લજ: ૭૮), આપﷺએકહ્યું: <<ખરેખરદીનસરળછે, જેણેદીનપ્રત્યેસખતીકરી, તોતેપથભ્રષ્ટથઈગયો, એટલામાટેસીધારહો, અનેમધ્યમમાર્ગઅપનાવો, અનેખુશખબરીઆપનારબનો>>.
આહદીષનેઈમામબુખારીરહ. એરિવાયતકરીછે.

અનેઆપﷺનાઉચ્ચઅખલાકમાંઆવાતહતીકેજ્યારેઆપﷺનેબેવાતોમાંથીએકવાતપસંદકરવાનોઅધિકારઆપવામાંઆવતોતોબંનેમાંથીજેવધુસરળહોતીઆપﷺતેનેપસંદકરતાંહતાં.

ગર્ભવતીસત્રીનુંહૈઝ:

વધારેપડતાજ્યારેસત્રીગર્ભવતીબનેછેતોતેનેહૈઝનુંલોહીઆવવાનુંબંધથઈ જાયછે. ઇમામઅહમદરહ. કહેછે:

સત્રીલોહીનાછેલ્લાતબક્રેગર્ભનેઓળખીલેછે, બસ!

જ્યારેગર્ભવતીસત્રીલોહીજુવેઅનેજોગર્ભિણીનાસમયકરતાંથોડાકસમયપહેલા હોયઉદાહરણતરીકેબેદિવસઅથવાત્રણદિવસઅનેતેલોહીસાથેસહેજકણોપણદેખાતાહોયતોતેનિફાસનુંલોહીગણવામાંઆવશે.

અનેજોતેલોહીગર્ભિણીનાસમયકરતાંઘણાસમયપહેલાહોયતોઅથવાથોડાક મહિનાપહેલાહોયતોઅનેતેનીસાથેકણોપણહોયતોતેનિફાસનુંલોહીગણવામાંનહીઆવે,

તોપછીશુંતેહૈઝનુંલોહીહશેઅનેતેનાપરહૈઝનાજેઆદેશોછેતેતેનાપરલાગુકરવામાંઆવશેઅથવાતોતેબગાડનુંલોહીગણવામાંઆવશે?

આવિશેઆલિમોવચ્ચેવિવાદજોવામળેછે,

સાચીવાતપ્રમાણેતેહૈઝનુંલોહીગણવામાંઆવશે,

આદતપ્રમાણેતેનેઆવતુંહોય,

કારણકેખરેખરજોવાજઈએતોજેકોઈસત્રીનેલોહીઆવતુંહોયછેતેહૈઝનુંજલોહીહોયછે,

જ્યારેકોઈએવુંકારણહોયજેહૈઝનગણવાનુંકારણમાનવામાંઆવે,

અનેકુરઆનઅનેહદીષમાંકોઈએવીદલીલનથીજેગર્ભવતીનેહૈઝઆવવાથીરોકતીહોય,

અનેઆજમંતવ્યઇમામમાલિકઅનેઇમામશાફરહ.નોઇ,
અનેઆજમંતવ્યનેશેખુલ્ફસ્વામઇબ્નેતેયમિયહરહ. એ "ઇખ્તિયારાત"
માંવર્ણનકર્યો:
ઇમામબયહકીરહ.એઇમામએહમદદ્વારાએકરિવાયતનકલકરીછે,
પરંતુતેમણેએવુંપણકહ્યુંછેકેઇમામએહમદરહ.
પોતાનીઆવાતથીરૂકીગયાહતા.

એટલામાટેગર્ભવતીનાહૈઝમાટેતેજઆદેશોલાગુપડશેજેસામાન્યસ્ત્રીનાહૈ
ઝમાટેલાગુપડેછે. બેકારણોસિવાય:

પ્રથમમસૂઅલો: તલાકનોમસૂઅલો,
જેસ્ત્રીગર્ભવતીનહોયઅનેજોતેનેહૈઝનાસમયમાંતલાકથઈજાય,
તોતેનાપરઇદ્દતપુરીકરવીજરૂરીથઈજાયછે,
જોકેહૈઝનાસમયમાંતલાકઆપવીહરામછેપરંતુગર્ભાશયનાસમયેતલાકઆપ
વીહરામનથી;
હૈઝનીસ્તિથીમાંતલાકઆપવીઅલ્લાહનાફરમાનનીવિરુદ્ધછે,
અલ્લાહકહેછે:

﴿ فَطَلَّقُوهُنَّ لِعِنتِهِنَّ وَأَخْضُوا الْعِنَةَ ﴾ سُورَةُ الطَّلَاقِ

{તમેતેણીઓનેતેમનીઇદ્દતમાંતલાકઆપો} [અત્તલાક: ૧]

ગર્ભવતીનેહૈઝમાંતલાકઆપવીતેનાવિરુદ્ધનથી,
કારણકેજેગર્ભવતીનેતલાકઆપેછેતોતેઇદ્દતનાયોગ્યસમયમાંતલાકઆપીર
હોછે, ભલેનેતેહૈઝથીહોયકેપાકહોય, કારણકેતેનીઇદ્દતગર્ભપાતથવુંગણાશે,
આજકારણછેકેગર્ભવતીનેસમાગમકર્યાપછીતલાકઆપવીયોગ્યછે,
અનેજોસ્ત્રીગર્ભવતીનહોયતોતેનોઆદેશઅલગછે. બીજોમસૂઅલો:
હૈઝનાકારણેગર્ભવતીસ્ત્રીનીઇદ્દત, બીજીસ્ત્રીનીમાફકપૂરીનથીથતી;
કારણકેગર્ભવતીસ્ત્રીનીઇદ્દતગર્ભપાતથવુંગણાશે,
ભલેનેતેનેહૈઝઆવેકેનઆવે; અલ્લાહનાઆદેશપ્રમાણે:

﴿ وَوَأُولَاتِ الْأُحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ﴾ [الطلاق: 4]

{અનેગર્ભવતીસ્ત્રીનીઇદ્દતગર્ભપાતથવુંછે.} [અત્તલાક: ૪]

*

ત્રીજોભાગ: હૈઝવિશેઅવ્યવસ્થા

તેવાતોજેહૈઝવખતેથાયછે, તેનાકેટલાકપ્રકાર:

પહેલોપ્રકાર: વધઘટથવી,

ઉદાહરણતરીકેએકસત્રીનીસામાન્યરીતેમાસિકઆદતછદિવસહોયછે, પરંતુતેનેસાતદિવસસુધીલોહીવહેતુરહેછે, પરંતુતેછઠ્ઠાદિવસેપાકથઈજાયછે.

બીજોપ્રકાર:

આગળપાછળથવુંઉદાહરણતરીકેએકસત્રીનીમાસિકસમયગાળોમહિનાના અંતિમતબક્કામાંશરૂથતોહોયછે,

પરંતુતેમહિનાનીશરૂઆતમાંજલોહીજોવેછે,

અથવાતેનેસામાન્યરીતેમહિનાનાશરૂઆતમાજમાસિકઆવતુંહોયપરંતુતેમહિનાનાઅંતિમતબક્કામાંલોહીજોઈવેછે,

આબન્નેવાતોમાંઆલિમોનોવિવાદજોવામળેછે,

યોગ્યવાતએછેકેજ્યારેપણકોઈસત્રીલોહીજુએતોતેહાઝાગણવામાંઆવશે, અનેજ્યારેપણહૈઝથીપાકથઈજાયત્યારેતેનેપાકગણવામાંઆવશે,

ભલેનેતેનેપોતાનીઆદતકરતાવધારેહૈઝઆવેઅથવાઓછુંઆવે,

અનેભલેનેતેનેપોતાનીઆદતપહેલાહૈઝઆવેઅથવાપછી,

અનેઆમંતવ્યનીદલીલપહેલાભાગમાંપસારથઈગઈછે,

જ્યાંઅલ્લાહતઆલાએહૈઝનાઆદેશોવર્ણનકર્યાંછે.

અનેઆજમંતવ્યઇમામશાફઇઅનેશેખુલઇસ્લામઇબ્નેતૈયમિયહરહ.એવર્ણન કર્યાંછે, અનેઆજમંતવ્યનેઅલ્મુગનીનામનીકિતાબમાંસાયોકહ્યોછે,

અનેતેનીપુષ્ટિકરીછેઅનેકહ્યું,

જોઆવિશેકઈકપણઆદતનીદખલગીરીહોતતોઆપજરૂરતેનેવર્ણનકરતા, અનેતેનેવર્ણનકરવામાંમોડુંનકરતા;

કારણકેજરૂરતનાસમયેકોઈવસ્તુવર્ણનકરવાબાબતેવિલંબકરવોજાઈઝન

થી,

જોકેઆપૃનીપાકપત્નીઓઅનેઅન્યસ્ત્રીઓનેઆબધીવાતનીજરૂરહતી,
અનેઆપૃકોઈપણઆદેશથીગફલતમાંનહતા,

અનેસ્ત્રીનેઇસ્તિહાઝહનુંલોહીસિવાયઆદતપ્રમાણેઆવતાબીજાલોહીનુંવ
ર્ણનમળતુંનથી. ત્રીજોપ્રકાર: સુફરહઅથવાકદિરહ (સુફરહ:

પરુજેવોએકપ્રકારનુંપ્રવાહીજેપીળાકલરજેવુંહોયછે, અનેકદિરહ:
માટીજેવોગંદાપાણીજેવોકલરઅનેએકપ્રવાહી.)

જોસ્ત્રીનેપરુનીમાફકપ્રવાહી, જેરીતેઘાવખતેપાણીનીકળતુંહોયછે,
તેપ્રકારનુંપ્રવાહીઅથવામાટીનીજેમકોઈવસ્તુજુએઅનેજોતેહૈઝનીવચ્ચેહોય

અથવાતોહૈઝનાસમયકરતાંપહેલાનીપાકીમાંહોયતોતેનેહૈઝગણવામાંઆવ
શે, તેનામાટેહૈઝનાઆદેશોસાબિતથશે,

અનેજોતેપાકથઈગયાપછીહોયતોતેહૈઝનુંલોહીનહીહોય;
કારણકેઉમ્મેઅતિયહરઝી. કહેછે:

<<અમેપાકીપ્રાપ્તકરીલીધાપછીપીળાઅથવામાટીજેવારંગનીગણતરીનહ
તાકરતા.>> ઇમામઅબૂદાવુદરહ. એસહીહસનદસાથેરિવાયતકરીછે,

ઇમામબુખારીરહ. એપણઆહદીષનુંવર્ણનકર્યુંછે,
પરંતુસહીહબુખારીમાંઆશબ્દ (બઅદતુહૂર) નુંવર્ણનનથી,

પરંતુઇમામબુખારીરહ. એપાઠનુંનામઆરીતેલખ્યુંછે,
હૈઝનાદિવસોસિવાયઅન્યદિવસોમાંસફરહઅનેકદિરહનુંવર્ણન.

હાફિઝઈબ્નેહજરહ. બુખારીનીસમજૂતી, "ફતહુલ્બારી" માંકહેછે:
<<ઇમામબુખારીરહ. એઆયશારઝી. નીહદીષજેમાંતેઓએકહ્યું:

સ્ત્રીસફેદયૂનોજોઇલે. આહદીષઅનેઉમ્મેઅતિયહરઝી.
નીવચ્ચેબન્નેહદીષનીભેગીસમજૂતીવર્ણનકરીછે,

તેએરીતેકેઆયશારઝી. નીહદીષનેહૈઝનાદિવસોમાંસમજવામાંઆવશેઅને
ઉમ્મેઅતિયહનીહદીષનેહૈઝપછીપાકીમાંગણવામાંઆવશે.

અનેઆયશારઝી. નીહદીષજેનેઇમામબુખારીરહ.
એપાઠપહેલાતઅલિકનરિવાયતકરી, સ્ત્રીઓઆયશારઝી.

પાસેદુરજહમોકલતીહતી, જેમાંરૂહીતુંજેનાપરપીળારંગનુંલોહીચોટેલુંહતું,
તોઆયશારઝી. કહેતીકેઉતાવળનકરો, જ્યાંસુધીતમેસફેદયૂનોનજોઈલો.

સફેદયુનોએટલેકેતેસફેદપાણીજેનેગર્ભાશયઠેઝથીપાકથઈગયાપછીબહાર કાઢેછે.

ચોથોપ્રકાર: તૂટકતૂટકલોહીઆવવું,
એવીરીતનાકેએકસત્રીએકદિવસલોહીજુએઅનેબીજેદિવસેનાજુએઅનેએની જગ્યાએપાકી, સફાઈનેજુએ, તેનાબેપ્રકારછે:

પહેલોપ્રકાર: જોઆવુંકોઈસત્રીસાથેકાયમીહોયતોતેઈસ્તિહાઝાનુંલોહીછે, અનેતેનાપરઈસ્તિહાઝાનાઆદેશોલાગુપડશે.

બીજોપ્રકાર:

એવુંકેસત્રીનેલોહીસળંગનઆવતુંહોઈપરંતુઅમુકસમયેલોહીઆવેઅનેઅમુક સમયેનઆવેતોતેનાતુહરએટલેકેપાકીનોસાયોસમય, તેવિષેઉભમાવએમતભેદજોવામળેછેકેતેણીનીપાકીનોસમયછેકેતેણીપરઠેઝ નાઆદેશોલાગુપડશે?

ઈમામશાફઈનોમંતવ્ય,

તેમનીબેવાતોમાંથીસાયીવાતએછેકેતેણીનાઉપરઠેઝનાઆદેશોલાગુપડશે અનેતેણીનોસમયઠેઝનોસમયગણાશે, અનેશૈખુલ્ઈસ્વામરહી. અને "અલ્ફાઈક"

કિતાબનાલેખકેપણઆજવાતપસંદકરીછેઅનેઆજમંતવ્યઈમામઅબૂહની ફહરહ. નોછે,

આએટલામાટેકેતેસત્રીએસ્પષ્ટસફેદપણુંતેમાંજોઈનથીઅનેજોતેનેપાકીનોસમય કહેવામાંઆવેતોતેનાપહેલાપણાઠેઝઅનેપછીપણ,

જયારેકેઆવાતકહેવાવાળુંકોઈનથી,

નહીતોપાંચદિવસમાંતેણીનોઠેઝનોસમયપૂર્ણથઈજશે;

અનેજોતેસમયનેતેણીનોપાકીનોસમયમાનીલેવામાંઆવેતોદરબેદિવસેતેણી એનહાવુંપડશેજેખુબજતકલીફનુંકારણછેઅનેઆપણીશરીઅતમાંકોઈનેતક લીફપહોયાડવાનુંનથીઆવ્યું, અલ્લાહનાવખાણ.

હનાબિલાનો વિખ્યાત મંતવ્ય એ છે કે તેણીનું તે લોહી હૈઝગણવામાં આવશે અને તેણીની પાકી એ તુહરગણવામાં આવશે અને જે તે બંનેનો સંગ્રહ જો હૈઝથી વધી જાય તો તો જે લોહી હૈઝના દિવસો પછી આવે તે ઇસ્તિહાઝાનું લોહી હશે.

ઈમામ ઇબ્ને કુદામા હરહ. એ "અલ્મુઝી" માં કહ્યું:
જો વુંજો ઇએકે લોહી એક દિવસથી ઓછા સમય પહેલાં રુકી જાય તો તે તુહર નહીં હોય તે રિવાયતના કારણે જે અમે નિફાસના બાબમાં ઉલ્લેખ કરી કે એક દિવસ કરતા ઓછા સમયને નહીં જોવામાં આવે આજ સાયો મંતવ્ય છે (ઈન્શા અલ્લાહ) કારણ કે લોહી અમુક વાર રુકી જાય છે તો અમુક વાર આવવા લાગે છે, અને આવી સ્ત્રી પણ સવજ રૂરી કરવું (જેને લોહી આવે અને રુકી જાય) તેણી માટે તંગી અને મુસીબત છે; જે અલ્લાહની આવાત વિરુદ્ધ છે:

﴿ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ ﴾ [الحج: 78]

{અને અલ્લાહ એ તમારા માટે દીનમાં કોઈ તંગી નથી રાખી} [અલ્હજ: ૭૮]

૭૮], ઈમામ ઇબ્ને કુદામા હરહ.

એવ ધુક ઘુકે આજ કારણે જો કોઈ સ્ત્રીને એક દિવસ પહેલાં લોહી આવવનું બંધ થઈ જાય છે તો તેને તુહર એટલે કે પાકી નહીં ગણવામાં આવે સિવાય એકે તે સ્ત્રી કોઈ બાબત જોઈ લે જે તેના લોહી બંધ થઈ જવા પર પુષ્ટિ કરતી હોઈ, જેમ કે સ્ત્રીને છેલ્લા સમયે લોહી બંધ થઈ જવું અથવા તે સ્પષ્ટ સફેદ પાણું જોઈ લે >>

બસ "અલ્મુઝી" કિતાબના લેખકની વાત બંને વાતોની વચ્ચેની વાત છે, અલ્લાહ વધુ જાણે છે.

પાંચમો પ્રકાર: લોહીમાં સૂકા પાણું,
એએવી રીતના કે કોઈ સ્ત્રી ફક્ત ભેજ જુએ જો આ ભેજ તુહર પહેલાં જો હૈઝ દરમિયાન હોય તો તેને હૈઝ કહેવામાં આવશે અને જો આ ભેજ તુહર પછી હોય તો તે હૈઝ નહીં હોઈ.
કારણ કે પાકીની નિશાની તો છે જે સુફરહ અને કુદરહની છે અને તેનો હુકમ પણ તે જ હશે.

ચોથોભાગ: હૈઝનાઆદેશો

હૈઝનાઆદેશોઘણાછેજેવીસ (૨૦) કરતાપણવધુછે,
તેઆદેશોમાંથીઅમેજેજરૂરીઅનેમહત્વપૂર્ણસમજીએછીએતેનોઉલ્લેખઅ
હિયાંકરીશું , જેનીચેમુજબછે:

પહેલું: નમાઝ: હૈઝવાળીસત્રીપરફર્જઅનેનફિલનમાઝોપઢવીહરામછે,
અનેતેતેનામાટેસહીહનથી,
અહીંસુધીકેજ્યાંસુધીતેણીનેપોતાનાસમયમાંએકસંપૂર્ણરકાઅતનીબબરના
પડીજાયત્યાંસુધીતેનાપરનમાઝપઢવીવાજિબનથી,
તેણીએત્યારેનમાઝપઢવીજોઈએજયારેકેતેપાકથઇજાયપછીભલેનેતેશરૂનો
સમયહોયકેઅંતનો.

શરૂનાસમયનુંઉદાહરણ:

એકસત્રીનેસૂર્યઆથમ્યાપછીએકરકાઅતનાસમયપછીહૈઝઆવ્યુંતોજયારેતે
હૈઝથીપાકથશેત્યારેતેમગરીબનીનમાઝકઝાકરીપડશે,
કારણકેહૈઝઆવતાપહેલાતેણીએતેનમાઝનીએકરકાઅતમેળવીલીધીહતી.

છેલ્લાસમયનુંઉદાહરણ:

એકસત્રીજોસૂર્યઉગતાનાએકરકાઅતપહેલાહૈઝથીપાકથઇજાયતોતેણીએપા
કીમેળવ્યાપછીફજરનમાઝનીકઝાકરવીપડશે,
કારણકેતેણીએનમાઝનાસમયનેએવાભાગમાંમેળવીલીધોજેભાગમાંએકરકા
અતપઢીશકાય.

અનેજોએકહૈઝવાળીસત્રીએનમાઝનાસમયનોએટલોભાગમેળવીલીધોજે
માંએકસંપૂર્ણરકાઅતપઢીસહાયએવુંનહતુંજેમકેપહેલાઉદાહરણમાંસૂર્યઆ
થમ્યાનાએકક્ષણબરાબરજોતેણીનેહૈઝઆવ્યુંઅથવાબીજાઉદાહરણમાંસૂર્ય
ઉગતાનાએકક્ષણપહેલાજોતેણીપાકથઇજાય,
તોતેણીપણનમાઝવાજિબનહીંથાયકારણકેઆપﷺએકહ્યું:

<<જેણેનમાઝનીએકરકાઅતમેળવીલીધીતોખરેખરતેણેનમાઝમેળવીલીધી

>>. મુતફકુન્નુઅલૈહ,
આહદીષનીસમજૂતીએછેકેજેણેએકરકાઅતથીઓછોભાગમેળવ્યોતોતેનેન
માઝનહીમળે.

જોકોઈસ્ત્રીઅસરનીનમાઝનાસમયેએકરકાઅતનોસમયમેળવીલેતોશુંતે
ણીપરઅસરનીનમાઝસાથેઝોહરનીનમાઝપઢવીવાજિબથઇજશે?
અથવાઈશાનાસમયેએકરકાઅતમેળવીલેતોશુંતેણીએમગરીબનીનમાઝપઢ
વીપડશે?

આવિષેઉલમાવચ્ચેમતભેદજોવામળેછે,
સાચીવાતએછેતેણીપરતેજનમાઝપઢવીવાજિબથશેજેતેણીએમેળવીઅનેતે
અસરઅનેઈશાનીછેલ્લીનમાઝછે; નબીﷺનાફરમાનમુજબ:

<<કેજેવ્યક્તિએસૂર્યઆથમ્યાપહેલાઅસરનીએકરકાઅતમેળવીલીધીતોતે
ણેખરેખરઅસરનીનમાઝમેળવીલીધી>>. મુતફકુન્નુઅલૈહ,
તોઆહદીષમાંઆપﷺએએવુંનથીકહ્યુંકેતેનેઝોહરઅસરબંનેનમાઝમેળવીલી
ધી.

અહીંયાઆપﷺઝોહરનીનમાઝવાજિબથવનોઉલ્લેખનથીકર્યોકારણકેઅસ
લતોછુટકારોછે (કેતેનમાઝનપઢે)

આજમંતવ્યઈમામઅબૂહનીફહઅનેઈમામમાલિકરહ.

નોછેજેનોઉલ્લેખઈમામનવવીરહ. એ "શર્હુલ્મુહઝ્ઝબ" માંવર્ણનકર્યોછે.

રહીવાતઝીકરોઅઝ્ઝકાર, અલ્લાહુઅકબર,

સુબ્હાનલ્લાહઅનેઅલ્હમ્દુલિલ્લાહપઢવુંઅનેખાતાપહેલાબિસ્મિલ્લાહકહેવું
, હદીષઅનેફિકહપઢવું,

દુઆકરવીઅનેતેનાપરઆમીનકહવુંઅનેકુરઆનસાંભળવું,

તોઉલ્લેખકરેલકાર્યોમાંથીકોઈપણકાર્યકરવુંહરામનથી,

અનેસહીહબુખારીઅનેમુસ્લિમમાંસાબિતછેકે<<નબીﷺઆયશારઝી.

નાખોળામાંટેકલગાવતાહતાઅનેઆયશારઝી.

હૈઝનીસ્તિથીમાંહીતાહતાઅનેઆપﷺકુરઆનપઢતાહતા>>.

આવીજરીતેસહીહબુખારીઅનેમુસ્લિમમાંઉમ્મેઅતિય્યારઝી.

નીરિવાયતકેતેમણેનબીﷺનેકહેતાસાંભળ્યા: <<કુમારિકા,

પરદાવાળીઅનેઢૈઝવાળીસ્ત્રીઓઇદનીનમાઝમાટેનીકળેઅનેમુસલામનોની દાવતઅનેભલાઈનાકામોમાંહાજરથાયઅનેઢૈઝવાળીસ્ત્રીઓનમાઝથીઅલગ રહે>> .

રહીવાતકેઢૈઝવાળીસ્ત્રીનુંજાતેકુરઆનપઢવુંકેતેજોઈનેકેદિલમાંજુબાનનેહલા વ્યાવગરપઢેતોકોઈવાંધોનથીજેમકેકુરઆનઅથવાતપ્તીઆગળમુકવામાં આવેતોઢૈઝવાળીસ્ત્રીતેમાંજોતીરહેઅનેદિલમાંપઢતીરહે. ઈમામનવવીરહી.

એ "શર્હલુહઝ્ઝબ" માંકહ્યું:

<<આકોઈમતલેદવગરજાઈઝછે>> અનેજોઢૈઝવાળીસ્ત્રીજબાનવડેપઢેછે તોજુમહૂરઉલમાપાસેપ્રતિબંધિતછેઅનેજાઈઝનથી, અનેઈમાનબુખારી, ઇબ્નેજરીરતિબ્રીઅનેઇબ્નેમુન્ઝરકહેછેકેજાઈઝછે .

ઈમામમાલિકઅનેઈમામશાફઈનોજૂનોમંતવ્યઆજપ્રમાણેછે,

હાફિઝઇબ્નેહજરરહ. એઆબંનેનામંતવ્યોનો "ફતહુલ્બારી"

માંઉલ્લેખકર્યોછે, અનેઈમામબુખારીરહ. એઈબ્રાહીમનખઈરહ. થી

"તઅલીકન" વર્ણનકર્યુંછેકેજોતેણીઆયતપઢેછેતોકોઈવાંધોનથી.

અનેશૈખુલ્ઇસ્લામરહ. એફતાવામજૂમૂઅતુલ્ઇબ્નુલ્કાસિમમાંકહ્યું:

<<અસલમાંસંપૂણકુરઆનથીરોકલગાવવીસુન્નતનથી,

અલ્લાહનાસસૂલ❁નોકોલ <<કોઈપણહાઈઝાસ્ત્રીઅનેજુનૂબીવ્યક્તિકુરઆ નમાંથીકઈપણનાપઢે>> હદીષનાઆલિમોપાસેઆહદીષઝઇફદરજજાનીછે,

અનેસ્ત્રીઓનેનબી❁નાસમયેઢૈઝઆવતુંહતુંજોતેમનાપરકુરઆનપઢવુંનમા

ઝનીજેમહરામહોતતોનબી❁તેનેપોતાનીઉમ્મતમાટેજરૂરવર્ણનકરીદેતાઅ

નેઉમ્મતનીમાઓઆવાતનેજરૂરજાણતીહોત,

અનેઆવિષયએવોછેકેજેનેસહાબોઓલોકોસુધીપહોચાડતા,

બસજયારેકોઈએપણઆવિશેનબી❁થીકોઈપણપ્રકારનીમનાઈનોઉલ્લેખક

ર્યોનથીજેથીકુરઆનનીતિલાવતહરામકરવીયોગ્યનથીએજાણવાછતાયકે

આપ❁એઆવાતથીરોક્યાનથી,

નબી❁નાસમયેઢૈઝવધુહોવાનાકારણેપણનબી❁એરોક્યાનથીતોજાણવામ

ળ્યુંકેઢૈઝવાળીસ્ત્રીમાટેકુરઆનપઢવુંહરામનથી>> .

આલીમોનામતભેદજાણ્યાપછીએવુંકહીશકાયકેજરૂરવગરહૈઝવાળીસ્ત્રી
કુરઆનનાપદે,

ઉદાહરણતરીકેકોઈહૈઝવાળીસ્ત્રીશિક્ષકછેઅનેતેણીનેપોતાનીવિદ્યાર્થીની
ઓનેકઈકહેવાનીજરૂરપડતીહોયછેઅથવાપરીક્ષાનાસમયેતેણીપોતાનીવિ
દ્યાર્થીનીઓનીપરીક્ષાપઢીલેતીહોઈછેઅથવાઆનાજેવાબીજાઘણાકાર્યોમાં.

બીજોઆદેશ: રોઝો: હૈઝવાળીસ્ત્રીપરફર્જઅનેનફિલરોઝાહરામછે,
અનેતેણીએરાખેલરોઝોસહીહપણનહીંગણાય,
પરંતુતેનાપરફર્જરોઝાનીકઝાકરવીવાજિબ્બછે,
આયશારઝી.નીહદીષનાકારણે:

<<કેજયારેઅમનેહૈઝઆવતુંતોઅમનેરોઝાનીકઝાકરવાનોઆદેશઆપવા
માંઆવતોનમાઝનીકઝાનોઆદેશઆપવામાંનાહતોઆવતો>> મુફકુન્અ
લૈહ.

અનેજોરોઝાનીસ્તિથીમાંહૈઝઆવ્યુંતોતેનેરોઝોનહીંગણાયભલેનેતેનેસૂર્ય
આથમ્યાનાથોડાકસમયપેહલાઆવ્યુંહોય,
જોતેફર્જરોઝોહોયતેણીપરતેનીકઝાકરવીવાજિબ્બથઈજશે.

અનેરહીવાતએકેસ્ત્રીસૂર્યઆથમ્યાપહેલાલોહીનાપ્રસારણનેવ્યક્તકરેઅને
તેણીનેહૈઝસૂર્યઆથમ્યાપછીઆવેતોતેનેરોઝોપૂરોગણાશેઅનેસત્યવાતપ્રમા
ણેતેણીનોરોઝોબાતેલનહીંથાયકારણકેલોહીતોઅંદરછેજેનોકોઈહુકમનથી.
અનેઆએટલામાટેકેનબીﷺનેજયારેતેસ્ત્રીવિષેસવાલકરવામાંઆવ્યોકેતેસપ
નામાંતેવસ્તુજુએજેપુરુષજુએછેતોશુંતેણીપરગુસલવાજિબ્બથશે?
તોઆપﷺએકહ્યું: <<હાજોતેભીનાશજુએ>>.

બસઆદેશનેવીર્યનીકળવાનીસાથેજોડવામાંઆવ્યોકેવ્યક્તવીર્યનેવ્યક્તકરવા
પણનહીં,
એવીજરીતેહૈઝનાઆદેશોત્યારેજવાગુપડશેજયારેતેબાહરનીકળેઅનેદેખાય

અનેજોકોઈસ્ત્રીનેસૂર્યનીકળવાનાસમયેહૈઝઆવેતોતેદિવસનોરોઝોયોગ્ય
નહીંગણાય.

અનેજોતેફજરપહેલાપાકથઇઅનેરોઝોરાખીલેતોતેણીનોરોઝોસહીહગ
ણાશેભલેનેતેફજરપછીગુસલકરે.

તેણીનુંઉદાહરણતેજુનૂબીવ્યક્તિજેવુંછેજેજનાબતનીસ્તિથીમાંરોઝાનિયતક
રેછેઅનેફજરપછીગુસલકરેછેતોતેનોરોઝોસહીહગણાશે;

જેવુંકેઆયશારાઝી.નીહદીષછે, કહેછે:

<<નબીﷺજનાબતનીસ્તિથીમાંસવારકરતાવીર્યસ્ખલનવગરઅનેઆપﷺમ
ઝાનનોરોઝોરાખતા>>. મુતફકુન્અલૈહ. ત્રીજોઆદેશ:

બૈતુલ્લાહનોતવાફકરવો:

સ્રીપરફઝકેનફિલબૈતુલ્લાહનોતવાફકરવોહરામછે,

જોતેકરશોતોપણતેયોગ્યનહીંગણાય; જવુંકેનબીﷺએઆયશારાઝી.

નેકહું <<જેવીરીતનાએકસામાન્યહજકરવાવાળોહજકરેછેતુંપણકરફક્તત

વાફછોડીનેજ્યાંસુધીપાકનાથઇજાઓ>>. અનેરહ્યાઅન્યકાર્યો,

જેમકેસફાઅનેમરવાપર્વતપરદોડલગાવવી,

મુઝ્દલિફાઅનેમિનામાંરોકાણકરવુંઅનેરાતપસારકરવી,

શૈતાનનેપથ્થરમારવાઅનેઆસિવાયહજઅનેઉમરાહનાબીજાકાર્યોહૈઝવા

ળીસ્રીપરહરામનથી.

અનેએવીજરીતેજોકોઈસ્રીપહેલાબૈતુલ્લાહનોતવાફકરેછેત્યારપછીતરતજતે
દોડકરવાજાયછેતોતેદરમિયાનજોતેણીનેહૈઝઆવીજાયતોતેમાંકોઈવાંધોન

થી. યોથોઆદેશ: તવાફેવિદાઅ:

જ્યારેકોઈસ્રીહજઅનેઉમરાહનાદરેકકર્યોપૂર્ણકરીપોતાનાઘરતરફરવાનાથ

વાલાગેજોતેપહેલેતેણીનેહૈઝઆવીજાયઅનેતેહૈઝતેનેઘરપહોંચતાસુધીઆવ

તુંરહેતોતેસ્રીતવાફેવિદાઅવગરજઈશકેછે; સચ્ચદનાઇબ્નેઅબ્બાસરઝી.

નીહદીષનાકારણેતેમણેકહું:

<<લોકોનેઆદેશઆપવામાંઆવ્યોકેતેમનુંછેલ્લુંવચનબૈતુલ્લાહસાથેહોઈ,

પરંતુહૈઝવાળીસ્રીમાટેઆમાંછૂટછે>>. [મુતફકુન્અલૈહ].

નીકળતીવખતેહૈઝવાળીસ્રીપરમસ્જિદેહરામનાદરવાજાપાસેઆવીદુઆકર
વીયોગ્યનથી;

કારણકેઅલ્લાહનાનબીﷺ દ્વારાઆવિષેકોઈરિવાયતમળતીનથી,

અનેઇબાદતોનોઆધારનબીﷺનાકેહવાપરરાખવામાંઆવ્યોછે,
 અનેજેકઈપણનબીﷺ દ્વારારિવાયતકરવામાંઆવ્યુંછેતેઆવાતનીમાંગકરેછે,
 જેસફિય્યારઝી. નાકિસ્સામાંજોવામળેછે,
 કેજયારેતેમનેતવાફેઇફાઝહપછીહૈઝઆવ્યુંતોનબીﷺએતેમનેકહ્યું:
 <<હવેતેમણેપોતાનાઘરતરફરવાનાથવુંજોઈએ>>. મુતફકુન્અલૈહ.
 આહદીષમાંઆપﷺએતેમનેમસ્જિદેહરામનાદરવાજાપાસેઆવવાનોઆદેશ
 નઆપ્યોઅનેજોઆસુન્નતતરીકોહોતતોઆપﷺતેમનેજરૂરકહેતા.
 અનેરહીવાતહજઅનેઉમરાહનાતવાફનીતેહૈઝથીપાકથયાપછીકરવોપડશે.
 પાંચમોઆદેશ: મસ્જિદમાંરોકાણકરવું:
 હૈઝવાળીસ્ત્રીપરમસ્જિદમાંરોકાણકરવુંહરામછેઅહીંસુધીકેઈદગાહમાંપણરો
 કાવવુંહરામછે, કારણકેઉમ્મેઅતિય્યારઝી.
 નીહદીષછેકેતેમણેનબીﷺનેકહેતાસાંભળ્યાકે <<કુમારિકા,
 પરદાવાળીઅનેહૈઝવાળીસ્ત્રીઓઇદનીનમાઝમાટેનીકળે>>અનેતેમાંછેકે
 <<હૈઝવાળીસ્ત્રીઓનમાઝથીઅલગરહે>>. મુત્ફતકુન્અલૈહ. છઠોઆદેશ:
 સમાગમકરવું:
 પતિપરહરામછેકેતેઆસ્તિથીમાંપોતાનીપત્નીસાથેસમાગમ કરેઆવીજરીતે
 સ્ત્રીપરપણહરામછેતેણીઆસ્તિથીમાંપોતાનાપતિનેસમાગમકરવાનોમોકો
 આપે; કારણકેઅલ્લાહતઆલાકહેછે:

﴿وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذًى فَاعْتَزِلُوا التِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّى
 يَظْهَرْنَ فَإِذَا تَظَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ
 الْمُتَطَهِّرِينَ﴾ [البقرة: 222]

{તેઓતમનેમાસિકપિરીયડબાબતેસવાલકરેછે, કહીદોકેતેગંદકીછે,
 માસિકપિરીયડનીસ્થિતીમાંસ્ત્રીઓ (સાથેસંભોગકરવાથી)
 થીજુદારહોઅનેજ્યાંસુધીતેણીઓપાકનથઇજાયતેણીઓનીનજીકનજા
 ઓ} [અલ્બકરહ: ૨૨૨], અહીંયાં "મહીઝ" નોઅર્થ:
 હૈઝનોસમયગાળોઅનેહૈઝનીજગ્યાએટકેકેગુમાંગછે;
 એવીજરીતેનબીﷺએકહ્યું: <<તેણીઓસાથે(હૈઝનીસ્થિતીમાં)

સમાગમસિવાયજેઈચ્છોકરીશકોછો>>અર્થાત્સંભોગ. રવાહુમુસ્લિમ;
એટલામાટેદરેકમુસલમાનોઆવાતપરએકમતછેકેહૈઝવાળીસ્ત્રીનાગુમાંગમાં
સંભોગકરવોહરામછે.

જેવ્યક્તિઅલ્લાહઅનેઆખિરતનાદિવસપરઈમાનધરાવતોહોઈતેનામાટેહ
લાલનથીકેતેઆનામંજૂરકરેલકાર્યતરફઆગળવધેકેજેનાપરઅલ્લાહએપોતા
નીક્રિતાબઅનેનબીﷺએપોતાનીહદીષમાંરોકલગાવીછે,

આવાતપરદરેકમુસલમાનોએકમતછેઅનેજોકોઈવ્યક્તિઆકૃત્યકરેતોતેએ
વાલોકોમાંથીથઈજશેકેજેઓએઅલ્લાહઅનેતેનાપયગંબરઅનેમુસલમાનો
નાએકમતનોવિરીદ્ધકર્યો. ઈમામનવવીરહી. એ "શર્હુલ્મુહઝ્ઝબ"

ભાગ/રપેજનંબર/ ૩૭૪માંકહ્યુંકેઈમામશાફરહ. એકહ્યું:

<<કેજેવ્યક્તિએહૈઝનીસ્થિતિમાંપોતાનીપત્નીસાથેસમાગમ કર્યુંતોતેણેકબી
રહગુનાહ (મોટોગુનો)

કર્યો>>અમારાઅન્યબીજાસાથીઓએકહ્યુંછેકે<<જેવ્યક્તિએહૈઝવાળીસ્ત્રી
સાથેસમાગમકરવુંહવાલકર્યુંતોતેનાપરકાફિરહોવાનોહુકમલગાવવામાંઆવ
શે>>. ઈમામનવવીનીવાતપૂરીથઈ. અને "અલ્હમ્દુલીલ્લાહ"

ખરેખરસમાગમસિવાયબીજાઅન્યકાર્યોકરવાનીછૂટઆપવામાંઆવીછેજેતે
નીઈચ્છાનેપૂરીકરીશકે, જેમકેબોસોઆપવો, આલિગનકરવું,
અનેગુમાંગસિવાયશરીરથીશરીરઅડાડવુંવગેરેજેવાકર્યો (કરીશકેછે)

પરંતુઆલિગનકરતીવખતે, નાભિથીલઈઘૂંટણસુધીકોઈકપડુંમૂકીદેતોસારું;

આયશારઝી.નીહદીષછેકે<<નબીﷺમારીસાથેલેગાથતાહતાઅનેહુંહૈઝની

સ્થિતિમાંહોતી>>મુતફકુન્અલૈહ.સાતમોઆદેશ: તલાકઆપવી:

પતિપરહૈઝવાળીસ્ત્રીનેહૈઝનીસ્થિતિમાંતલાકઆપવીહરામછે;

કારણકેઅલ્લાહતઆવાકહેછે:

﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا

تُخْرِجُوهُنَّ مِنْ بَيْوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيَّنَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يَتَعَدَّ

حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَذَرِي لَعَلَّ اللَّهُ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا﴾ [الطلاق: 1]

હૈપયગંબર !

**જ્યારે તમે પોતાની પત્ની અને તલાક આપો તો તેમની ઇદત
(માસિકનો સમયગાળો પુરો થયા પછી)**

માં તલાક આપો અને ઇદતના સમયને યાદ રાખો [અત્તલાકઃ ૧] અર્તાત્:

એવી સ્થિતિમાં તલાક આપો કે તે તલાકની નક્કી કરેલ ઇદત જાણી શકે,
આ તે સ્થિતિમાં થઈ શકે કે પતિ પોતાની ગર્ભવતી પત્નીને તલાક આપે અથવા તે તુ
હર (પાકી) માં તલાક આપે જે માં તેણે સમાગમન કર્યું હોઈ;

કારણ કે જો તેણીને હૈઝની સ્થિતિમાં તલાક આપવામાં આવે તો તે ઇદતની શરૂ
આત નહીં કરી શકે એટલા માટે કે હૈઝ જે માં તેણીને તલાક આપવામાં આવી તે તે
ણીની ઇદત ગણવામાં નહીં આવે અને જ્યારે સમાગમ કર્યા પછી પાકીની સ્થિતિ
માં તલાક આપવામાં આવે તો તે ઇદત જેની તે શરૂઆત કરી રહી છે તે જાણી નહીં શ
કે કારણ કે તેની જાણ નહીં થાય કે જો તેણી તે સમાગમ કરવાથી ગર્ભવતી થઈ છે તો તે
ણી પ્રસુતિ સુધી ઇદત પસાર કરશે અથવા જો તે ગર્ભવતી નથી થઈ તો હૈઝની ઇદત
પસાર કરે,

જ્યારે ઇદતના પ્રકાર વિષે સંપૂર્ણ ચકીન નથી મળતું તો જ્યાં સુધી તે બાબત સ્પષ્ટ ન
થાય ત્યાં સુધી પતિ માટે તલાક આપવી હરામ છે.

બસ હૈઝવાળી સ્ત્રીને હૈઝની સ્થિતિમાં ઉપર વર્ણવેલ આયતના કારણે તલાક આપ
વી હરામ છે;

અને સહી હબુ ખારી અને મુસ્લિમ માં અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને ઉમર રઝી.ની હદીષ સા
બિત છે. << અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને ઉમર રઝી.

એ પોતાની પત્નીને તલાક આપી અને તેમની પત્ની હૈઝની સ્થિતિમાં હતી,
ઉમર ફારુક રઝી.

એ આ વિષે નબી ﷺ ને જાણ કરી તો આ બાબત પર નબી ﷺ નારાજ થયા અને કહ્યું:

<< કે તેને આદેશ આપો કે તે પોતાની પત્ની સાથે પાછો ફરી જાય અને પછી તેણીને
ત્યાં સુધી રોકી રાખે જ્યાં સુધી તે પાકના થઈ જાય,

ફરી જ્યારે તેણી પાક થઈ જાય તો ઈદત તો પોતાની પાસે રાખે અથવા સમાગમ કર
તા પહેલા તલાક આપે,

આ તે ઇદત છે જેને ધ્યાનમાં રાખીને અલ્લાહ એ તલાક આપવાનો આદેશ આપ્યો
છે >>.

જોકોઈવ્યક્તિપોતાનીપત્નીનેઠેઝનીસ્થિતિમાંતવાકઆપેતોતેગુનેગારથશે તેનાપરજરૂરીછેતેઅલ્લાહસમક્ષતૌબાકરેઅનેસ્ત્રીનેપોતાનીઇઝ્ઝતતરફપા છીફેરવીદેકારણકેતેતેણીનેતેતવાકઆપેજેશરીઅતમુજબઅનેઅલ્લાહઅને અલ્લાહનાપયગંબરﷺનાઆદેશમુજબહોઈ, અનેતેણીનેપોતાનીઇઝ્ઝતતરફત્યાંસુધીછોડીરાખેજ્યાંસુધીતેણીતેઠેઝથી પાકનાથઇજાય, જેમાંતેણેતેણીનેતવાકઆપીછે, ફરીજોબીજીવારતેનેઠેઝઆવેઅનેતેપાકથાય, તોજોપતિતેણીનેપોતાનીપાસેરાખવાઈચ્છતોહોઈતોપોતાનીપાસેરાખીલેઅ નેજોઈચ્છેતોસમાગમપહેલાતવાકઆપીદે. ઠેઝનીસ્થિતિમાંતવાકઆપવામાંત્રણબાબતોમાંતવાકઆપવીહરામનથી: પહેલું:

કેએકાંતમાંભેગાથયાપહેલાઅથવાસ્પર્શકરતાપહેલાઠેઝનીસ્થિતિમાંતવાક આપીશકેછે; કારણકેતેસમયેતેસ્ત્રીપરકોઈઇદતનથીતોતેસમયેઆપેલતવાકઅલ્લાહના આદેશવિરુદ્ધનહીહોઈકારણકેઅલ્લાહતઆવાકહેછે:

﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْضُوا الْعِدَّةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ وَلَا يُخْرَجْنَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبِينَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا﴾ [الطلاق: 1]

{તવાકઆપોઅનેઇદતનાસમયનેયાદરાખો} [અત્તવાક: ૧].

બીજું: ગર્ભવસ્થામાંઠેઝઆવવું, આવિષેવર્ણનથઇયુક્યુંછે.

ત્રીજું: વળતરનાબદલામાંતવાકઆપવી, જોકોઈવળતરનાબદલામાં, ઠેઝનીસ્થિતિમાંતવાકઆપેતોકોઈવાંધોનથી.

ઉદાહરણતરીકેકોઈપતિ-

પત્નીવચ્ચેઝગડોથાયઅનેતેનકારણેદસવર્ષબરબાદથતાહોઈતોપતિકોઈબ દલામાંતવાકઆપીશકેછેપછીભલેનેતેસ્ત્રીઠેઝનીસ્થિતિમાંહોઈ;

જેવુંકેઇબનેઅબ્બાસરઝી.

નીહદીષછેકેષાબિતબિનકૈસબિનશમ્માશનીપત્નીનબીﷺ પાસેઆવીઅનેક
હેછેકેહેઅલ્લાહનાપયગંબર !

કેહુંતેનાદીનઅનેતેનાઅબલાકપરકોઈવાંધોનથીઉઠાવતીપરંતુમનેઇસ્લામ
માંકુફ્રનોભયલાગેછે, તોઆપﷺ એકહું:

<<જેબગીયોએમણેતમનેઆપ્યોછેતેતમેપાછોઆપીશકો છો?

>>તોતેમણેકહું: હા,

ફરીઆપﷺ એકહું: <<પોતાનોબગીયોઅપનાવીલોઅનેએમનેતલાકઆપી
દો>> [આહદીષનેઈમામબુખારીરહી. એરિવાયતકરીછે].

તોઆહદીષમાંઆપﷺ એએવુંનથીપૂછ્યુંકેતેહેઝથીહતાકેનહી,
અનેબીજુંએકેઆતલાકસ્ત્રીતરફથીવળતરનાકારણેઆપવામાંઆવીતોજરુ
રતનાસમયેજેસ્થિતિમાંહોઈતલાકઆપવીજાઈઝછે.

ઈમામઇબ્નેકુદમાહરહ. એ "અલ્મુઝ્ઘી" ભાગ/૭, પેજનંબર: ૫૨,

માંહેઝનીસ્થિતિમાંતલાકઆપવીજાઈઝહોવાનુંકારણવર્ણનકરતાકહેછે:

<<કારણકેહેઝનીસ્થિતિમાંતલાકઆપવાથીરોકવુંતેતકલીફથીબચાવામાટે
જેએકસ્ત્રીનેએકલાંબાસમયનીઇદતથીથાયછે, અને "ખુલઅ"

આતકલીફદૂરકરવામાટેછે,

જેએકસ્ત્રીનેખરાબવ્યવહારનાકારણેમળેછેઅનેજેનીસાથેતેરહેછેતેનેતેણીના

પસંદકરેછેઅનેતેનેનફરતકરેછે. અનેઆલાંબીઇદતપણનુકસાનકારકછે,

એટલામાટેજેતકલીફવધારેહોઈતેનેનાનીતકલીફવડેદૂરકરવીજાઈઝછે,

એટલામાટેનબીﷺ એ "ખુલઅ"

લેવાવાળીસ્ત્રીનીસ્થિતિવિષેસવાલનાકર્યો>> ઇબ્નેકુદમાહનીવારપૂરીથઇ.

અનેરહીવાતએકેહેઝનીસ્થિતિમાંસ્ત્રીસાથેલગ્નકરવાતોતેમાંકઈવાંધોનથી
કારણકેઆતોહલાલછેઅનેઆપﷺ દ્વારાલગ્નથીરોકવાબાબતેકોઈહદીષમળ
તીનથી,

પરંતુહેઝનીસ્થિતિમાંપતિનીસ્થિતિનેજોવામાંઆવશેજોતેસમાગમકરવા

થીબચીશકતોહોઈતોકોઈવાંધોનહીઅનેજેતોબચીનાશકેતોતેનેત્યાંસુધીરો

કીરાખવામાંઆવશેજ્યાંસુધીતેણીપાકનાથઇજાય,
કારણકેતેનુંએકનામંજૂરકાર્યમાંસપડાવવુંસામાન્યછે.

આઠમોઆદેશ: તલાકનીઇદતનીગણતરી -અર્થાત્: હૈઝ:-

જ્યારેકોઈવ્યક્તિપોતાનીપત્નીસાથેસહીહતરીકાથીએકાંતમાંભેગોથાઇઅ
નેતેનીસાથેસમાગમકરેતોતેણીપરજરૂરીછેકેતેત્રણહૈઝસુધીઇદતપસારકરે,
જોતેણીનેહૈઝઆવતુંહોયઅનેતેગર્ભવતીનહોઈ;

وَالْمُطَلَّقاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي
أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ إِنْ أَرَادُوا
إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ تَرْجَاهٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

{તલાકવાળીસ્ત્રીઓપોતાનેત્રણમાસિકપિરીયડસુધીરોકીરાખે}

[અલ્બકરહ: ૨૨૮], અર્થાત્: ત્રણહૈઝ.

અનેજોતેણીગર્ભવતીહોઈતોતેનીઇદતપ્રસુતિસુધીછેભલેનેતેસમયગાળોવાં
બોહોઈકેટૂંકો; અલ્લાહનાઆદેશપ્રમાણે:

وَاللَّائِي يَنسَنَ مِنَ الْمَحِيضِ مِنْ نِسَائِكُمْ إِنْ ارْتَبْتُمْ فَعَشْتُهِنَّ ثَلَاثَةَ أَشْهُرٍ وَاللَّائِي لَمْ
يَحْضُنَّ وَأُولَاتِ الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا

{અનેગર્ભવતીસ્ત્રીનીઇદદતગર્ભછૂટીજવુંછે.} [અત્તલાક: ૪],

અનેજોસ્ત્રીહૈઝઆવનારીસ્ત્રીઓમાંથીનથીજેમકેનાનીછોકરીજેનેહજુહૈઝઆ
વવાનુંશરૂનાથઈહોઈ,

અથવાતેસ્ત્રીજેનેઊંમરવધુહોવાનાકારણેઅથવાકોઈઓપરેશનનાકારણેહૈઝ
આવવાનુંબંધથઈગયુંહોઈ, જેથીતેનુંગર્ભાશયખત્મથઈગઈહોઈ,

અથવાએવીસ્ત્રીજેનેહૈઝઆવવાનીઊંમીદપણનહોઈતોઆપ્રકારનીસ્ત્રીઓ
નીઇદતત્રણમાહિનાછે;

وَاللَّائِي يَنسَنَ مِنَ الْمَحِيضِ مِنْ نِسَائِكُمْ إِنْ ارْتَبْتُمْ فَعَشْتُهِنَّ ثَلَاثَةَ أَشْهُرٍ وَاللَّائِي لَمْ
يَحْضُنَّ وَأُولَاتِ الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا

{તમારીસ્ત્રીઓમાંથી, જેસ્ત્રીઓમાસિકથીનિરાશથઇગઇહોય,

જોતમને (તેમનીઇદતવિશે)

**કોઈશંકાહોયતોતેમનીઇદતત્રણમહીનાછેઅનેતેમનીપણજેનેમાસિક
આવવાનુંશરૂપણનથઇય) [અતલાકઃ૪],**

જોકોઈસ્ત્રીઠેઝવાળીહોઈઅનેતેણીનેકોઈકારણોતેનાઠેઝનોસમયગાળોખબ
રનહોઈ, જેમકે "બીમારી"

અનેસ્તનપાનછેતોઆવીસ્ત્રીઇદતમાંબેસીરહેશેભલેનેતેણીનીઇદતલાંબીથઇ
જાયઅહીંસુધીકેઠેઝઆવવાલાગેઅનેતેઠેઝપ્રમાણેઇદતપસારકરશે,
અનેજોકારણપતિજાયઅનેતોપણઠેઝનઆવેતોતેએપ્રમાણેકેસ્ત્રીબીમારીથી
તન્દુરસ્તથઇજાયઅનેતેણીનોસ્તનપાનનોસમયપૂર્ણથઇજાયઅનેહજુપણજો
ઠેઝનઆવ્યુંહોઈતોતેસ્ત્રીકારણખત્મથઇજવાનાકારણેસંપૂર્ણએકવર્ષઇદતપ
સારકરશે. અનેઆજસાયોમંતવ્યછેજેશરીઅતનાકાયદામુજબછે,

કારણકેજોકારણખત્મથઇજાયઅનેતેણીનેઠેઝઆવવાનુંશરૂનાથઇતેએપ્રમા
ણેથઇજશેકેજેણીનુંઠેઝકોઈકારણવગરબંધથઇગયુંછેતોતેસંપૂર્ણએકવર્ષઇદ
તપસારકરશે, નવમહિનાસાવયેતીરૂપે,

ગર્ભનાકારણેકેમકેવધુપ્રમાણેનવમહિનાનાહોઈછેઅનેત્રણમહિનાતેનીઇદત
માટે. અનેરહીવાતએકેલગ્નપછી,

સમાગમકર્યાપહેલાતલાકઆપીહોઈતોતેમાંસામાન્યરૂપેકોઈઇદતનથી,
ઠેઝનાદિવસોનીનતોબીજીકોઈ. કારણકેઅલ્લાહનોઆદેશછે: {

હેઈમાનવાળાઓ ! જ્યારેતમેઈમાનવાળીસ્ત્રીઓસાથેલગ્નકરો,
પછીજોહાથલગાવતાપહેલાજતલાકઆપીદો,
તોતેણીઓમાટેકોઈઇદતનોસમયગાળોનથી, જેનીતમેગણતરીકરો} [

અલ્અહઝાબ: ૪૯].

નવમોઆદેશ: ગર્ભાશયનુંગર્ભથીખાલીથવું, અર્થાત્:
ગર્ભાશયનેગર્ભથીખાલીકરવુંઅનેતેનીજરૂરતેસમયેથાયછેકેજ્યારે
"ગર્ભાશયનુંગર્ભથીખાલીકરવાનાઆદેશ" નીજરૂરપડેછે,
તેનાઅમુકમુદાઓછે:

તેમાંથીએકએછેકે:
જ્યારેકોઈવ્યક્તિપોતાનીપાછળસ્ત્રીછોડીનેમૃત્યુપામેછેતોતેતેણીનાગર્ભનો
વારસદરહોઈછે, અનેસ્ત્રી(બીજાલગ્નકરી)

પતિવાળીછેતોતેવ્યક્તિત્યાંસુધીતેનીસાથેસમાગમનહીકરીશકેજ્યાંસુધીતે
ણીનેહૈઝનઆવીજાય.

દસમોઆદેશ: વાજિબગુસલ,

હૈઝવાળીસત્રીમાટેજરૂરીછેકેતેજયારેહૈઝથીપાકથાયતોસંપૂણશરીરનીતહાર
તમાટેગુસલકરે;

એવીરીતેકેજયારેઅલ્લાહનારસૂલﷺએફાતિમાબિન્તેઅબીહબ્શનેકહ્યું:

<<જયારેહૈઝઆવેતોનમાઝછોડીદોઅનેજયારેહૈઝનોસમયપૂરોથઈજાયતો
ગુસલકરીનમાઝપઢો>> [આહદીષનેઈમામબુખારીરહ. એરિવાયતકરીછે].

ગુસલમાંકમસેકમજેવસ્તુવાજિબછેતેએકેસત્રીપોતાનુંસંપૂણશરીરઅહીસુધીકે
બાલોનીનીચેનાભાગનેપણધુએ,

અનેગુસલમાટેસૌથીઉત્તમરીતએછેજેઆપﷺનીહદીષમાંસાબિતછે <<જયા
રેઆપﷺસમક્ષઅસ્માબિન્તેશક્વરઝી.

એહૈઝનાગુસલવિષેસવાલકર્યોતોઆપﷺએકહ્યું:

તમારામાંથીકોઈપણીઅનેબોરનાઝાડનાપાંદડાવેઅનેતેનાથીપાકકરેઅને
સારીરીતેપાકકરે,

ફરીમાથાઉપરપણીનાખેઅનેસારીરીતેમાથાપરમાલિશકરેઅહીસુધીકેપોતા
નામાથાનીજળસુધીપણીપહોંચાડેફરીકસ્તૂરીનીસુગંધમાંપલાળેવુંરુલેઅને

તેનાદ્વારાસાફકરીવે>> જયારેઅસ્મારઝી. એકહ્યું: કેરૂવડેકેવીસફાઈકરવી?

તોઆપﷺએકહ્યું: <<સુબ્હાનલ્લાહ>>તોઆયશારાઝી. એકહ્યું:

જ્યાંલોહીલાગેલુંહોઈત્યાંતેરૂમૂકીદો. [આહદીષનેઈમામમુસ્લિમરહ.

એરિવાયતકરીછે].

અનેમાથાનાવાળખોલવાવાજિબનથીસિવાયકેતેવાળસખતબાંધેલહોઈઅ
નેએવોભયહોઈકેપણીઅંદરસુધીનહીજાય;

સહીહમુસ્લિમમાંઉમ્મેસલમારઝી. નીહદીષછે, તેમણેનબીﷺનેસવાલકર્યો,

તેમણેકહ્યું: હુંમારામાથાનાવાળબહુસખતબાંધુછું,

શુંહુંજનાબતનાગુસલમાટેતેનેખોલું?

અનેએકરિવાયતમુજબહૈઝઅનેજનાબતનાકારણે? તોઆપﷺએકહ્યું: ના,

તમારા માટે એટલું પુરતું છે કે તમે તમારા માથામાં ત્રણ જગભરી પાણીના ખોફરી પોતાના શરીર પર પાણીના ખોઅને પાકી મેળવો > > .

અને જ્યારે કોઈ સ્ત્રીના માઝના સમય દરમિયાન હૈઝ થી પાક થાય તો તેના માટે વહેલું ગુસલ કરવું વાજિબ છે, જેથી તે સમય પર ન માઝ પઢી શકે, અને જો તેણી સફરમાં હોઈ અથવા તેની પાસે પાણી ન હોઈ અને જો તેની પાસે પાણી હોઈ પરંતુ તે પાણીના ઉપયોગથી ભયભીત હોઈ અથવા તેણી બીમાર હોઈ તે ગુસલના બદલામાં તયમ્મુમ કરે અહીં સુધી તેણીના કારણો પુરાન થઈ જાય, ફરી તે ગુસલ કરે.

અમુક સ્ત્રીઓના માઝના સમય દરમિયાન હૈઝ થી પાક થાય છે અને તે બીજા સમય સુધી ગુસલ કરવું ટાળવી દે છે અને કહે છે કે આ સમયે મારા માટે સંપૂર્ણ તહારત મેળવી અશક્ય છે, જો આ કોઈ પુરાવો નથી કે ન તો કોઈ શરઈ કારણ; જોકે તેણીના માટે જરૂરી છે કે તે ગુસલમાં કમ સે કમ વાજિબ કાર્યો કરે, અને સમય સર ન માઝ અદા કરે અને જ્યારે તેને સંપૂર્ણ સમય મળે તો તે પુરે પુરી તહારત મેળવી લે.

*

પાંચમો બાબ: ઇસ્તિહાઝા અને તેના આદેશો

ઇસ્તિહાઝા:

તે લોહીને કહે છે જે સ્ત્રીને એવી રીતે આવવા લાગે જે બંધ થવાનું ખતમ થાય અને ક્યારેક ક્યારેક તો તે લોહી રુકી પડી જાય છે, મહિનામાં, એક દિવસ કે બે દિવસ.

પહેલી સ્થિતિની દલીલ (જે સ્થિતિમાં સ્ત્રીને ક્યારેય લોહી બંધ ન થતું હોઈ) જે આયશારઝી. દ્વારા સહી હબુ ખારીમાં સાબિત છે, આયશારઝી. કહે છે:
<< ફાતિમા બિન્તે અબી હુબૈશરઝી. એ નબીﷺને કહ્યું: હે અલ્લાહના પયગંબર ! હું પાક નથી થતી,
અને બીજી રિવાયતમાં છે કે મને ઇસ્તિહાઝાનું લોહી આવે છે અને હું પાક નથી થતી

>>. બીજીસ્થિતિનીદલીલ (જેમાંથોડાસમયમાટેલોહીબંધથઇજાયછે)
હમનાબિન્તેજહશનીહદીષછે, જયારેકેતેઆપૃપાસેઆવીઅનેકહ્યું:

<<હેઅલ્લાહનાપયગંબર ! મનેઇસ્તિહાઝાનુંલોહીવધુપ્રમાણમાંઆવેછે>>

[સંપૂર્ણહદીષ.. આહદીષનેઇમામઅહમદ, ઈમામઅબૂદાવૂદ,
ઈમામતિર્મિઝીરહ. એરિવાયતકરીછેઅનેઈમામતિર્મિઝીરહ.

એસહીહકહીછેઅનેતેમણેઆહદીષનીપુષ્ટિજેઈમામઅહમદઅનેઈમામબુખારીરહ. કરીછેતેવર્ણનકરીછે].

ઇસ્તિહાઝાનીસ્થિતિઓ:

મુસ્તહાઝા (જેસત્રીનેઇસ્તિહાઝાનુંલોહીઆવતુંહોઈ)

તેનીત્રણસ્થિતિઓછે:

પહેલીસ્થિતિ: તેસત્રીજેનેઇસ્તિહાઝાપહેલાપોતાનાઢૈઝનીસંપૂર્ણજાણહોઈ,
આસ્થિતિમાંસત્રીપોતાનીજાણકારીમુજબઢૈઝનાસમયગાળાતરફપછીફરશે
અનેતેનામાટેઢૈઝનાઆદેશોવાગુપડશેઅનેપછીઆવતુંલોહીઇસ્તિહાઝાનુંહ
શેઅનેતેનામાટેઇસ્તિહાઝાનાઆદેશોવાગુપડશે.

ઉદાહરણતરીકેએકસત્રીજેનેદરમહિનામાંપહેલાનાછોદિવસોમાંઢૈઝઆવે
છે,

ફરીતેનેઇસ્તિહાઝાનુંલોહીઆવવાવાગ્યુંઅનેતેલોહીસળંગઆવતુંરહેછેતોદર
મહિનાનાપહેલાનાછોદિવસોતેણીનાઢૈઝનાહશેઅનેબીજાદિવસોઇસ્તિહા
ઝાનાહશે; આયશારઝી. નીહદીષમુજબકેફાતિમાબિન્તેઅબીહુબૈશારઝી.
એકહ્યું: હેઅલ્લાહનાપયગંબર !

મનેઇસ્તિહાઝાનુંલોહીઆવેછેઅનેહુંપાકપણનથીથતીતોશુંહુંમાઝછોડીદ
ઉં?તોઆપૃએકહ્યું: <<નાઆએકઅલગરગછે,

પરંતુજેદિવસોમાંતમનેઢૈઝઆવેછેતેદિવસોમાંતાકાતપ્રમાણેનમાઝછોડીદો
અનેફરીગુસલકરીનમાઝપઢો>>આહદીષ'નેઈમામબુખારીરહ.

એરિવાયતકરીછે,

અનેસહીહમુસ્લિમમાંછેકેનબીૃએફાતિમાબિન્તેજહશરઝી. નેકહ્યું:

એટલા દિવસ રુકી જાઓ જેટલા દિવસ તમને તમારું હૈઝરો કીરા ખેંચે પછી ગુસલ કરી નમાઝ પઢો >>.

આ હદીષ મુજબ એવી ઇસ્તિહાઝાવાળી સ્ત્રી જેને પોતાના હૈઝના દિવસો ખબર હોય તો તે પોતાના હૈઝના દિવસોની રાહ જોશે, ફરી તે ગુસલ કરશે અને નમાઝ પઢશે અને તે સમયે તે ઇસ્તિહાઝાના લોહીની ચિંતા નહીં કરે.

બીજી સ્થિતિ: સ્ત્રીને ઇસ્તિહાઝા પહેલા હૈઝની જાણ નહોતી, તે એવી રીતે નાકે સ્ત્રી એ જ્યારથી પણ લોહી જોઈ છે ત્યારથી તેને સળંગ લોહી આ વ્યાજ કરે કરે છે તો આવી સ્ત્રી (લોહીને) પારખીને કોઈ કાર્ય કરશે, જો તેણીનું લોહી કાળારંગનું ઘાટું અને દુર્ગંધિત હોઈ તો તેના માટે હૈઝના આદેશો લાગુ પડશે અને જો આ સિવાયનું લોહી હશે તો ઇસ્તિહાઝાના આદેશો લાગુ પડશે.

ઉદાહરણ તરીકે કોઈ સ્ત્રી એ જે લોહી પહેલા જોયું તે લોહી જ જુએ અને તેને સળંગ આવતું રહે, પરંતુ દસ દિવસ કાળારંગનું લોહી જુએ અને મહિનાના બીજા દિવસોમાં અલગ લોહી જુએ અથવા દસ દિવસ ઘાટું લોહી જુએ અને બીજા દિવસોમાં પાતળું લોહી જુએ અથવા દસ દિવસ લોહીની સાથે હૈઝની દુર્ગંધ પણ આવે છે અને મહિનાના બીજા દિવસોમાં દુર્ગંધ નથી આવતી તો પહેલા ઉદાહરણમાં હૈઝનું લોહી કાળારંગનું છે અને બીજા ઉદાહરણમાં લોહી ઘાટું છે અને ત્રીજા ઉદાહરણમાં દુર્ગંધિત લોહી હૈઝનું લોહી છે અને તે સિવાયનું જે લોહી છે તે ઇસ્તિહાઝાનું લોહી છે; જેવી રીતે નાકે નબી ﷺ એ ફાતિમા બિન્તે અબીહુબૈશને કહ્યું:

<< જો હૈઝનું હશે તો તે કાળું અને દેખી નહીં તું હશે જેથી તમે તો લોહીના સમયે નમાઝ થી રુકી જાઓ અને તે સિવાયનું બીજું લોહી જુઓ તો તમે વઝૂકરી નમાઝ પઢો કેમને તે એ કરગમાંથી નીકળતું લોહી છે >>. [આ હદીષને ઇમામ અબૂદાવૂદ,

ઈમામ નસાઈ રહ.

એરિવાયત કરી છે અને ઇમામ ઈબ્ને હિબ્બાન અને ઇમામ હાકિમ રહ.

એસહીહ કહી છે].

આ હદીષ જેની સનદ અને મતન શંકાસ્પદ છે પરંતુ આ લીમોએ આ હદીષ પર અમલ કર્યો છે અને આ હદીષ ઘણી સ્ત્રીઓની સ્થિતિ કરતા વધુ સારી છે. ત્રીજી સ્થિતિ:

સ્રીનેનતોહૈઝનીજાણહોઈકેનતોતેણીલોહીનેપારખીશક્તિહોઈ,
તેએરીતનાકેતેણીનેઈસ્તિહાઝાનુંલોહીઆવતુંહોઈઅનેતેલોહીઅલગઅલગ
પ્રકારનુંહોઈઅનેએશક્યજનહોઈકેતેહૈઝહશે,
તોતેસ્રીબીજીઘણીસ્રીઓનીઆદતમુજબઅમલકરશેઅનેતેણીનુંહૈઝમહિના
નીશરૂઆતમાંછોકેસાતદિવસહશેઅનેઆસમયનીશરૂઆતજ્યારથીતેલો
હીજુએત્યારથીથશે,

અનેતેસિવાયનાદિવસોમાંઆવતુંલોહીઈસ્તિહાઝાનુંહશે.

ઉદાહરણતરીકેસ્રીમહિનાનાપાંચમાંદિવસનીશરૂઆતમાંલોહીજુએછેઅને
તેસળંગઆવતુંરહેછેકોઈએવીસમજવગરકેજેનાથીસમજીશકાયકેતેહૈઝહોઈ
, નતોરંગજોઈનેકેનતોરંગસિવાયબીજીકોઈવસ્તુસાથે,
તોતેણીનુંહૈઝમહિનાનાછઠાકેસાતમાંદિવસેહશેતેદરમહિનેપાંચમાંદિવસેશ
રૂકરશે; જેમકેહમનાબિન્તેજહશરઝી. નીહદીષછે, તેકહેછે:

હેઅલ્લાહનાપયગંબર ! મનેસતતવધુપ્રમાણમાંઈસ્તિહાઝાનુંલોહીઆવેછે,
આપﷺઆવિષેશુંકહેછે,

ખરેખરમનેઈસ્તિહાઝાનાલોહીએનમાઝઅનેરોઝાથીરોકીરાખ્યાછે:

<<તોઆપﷺએકહુંહુંતમને "કુર્સીફ" (રૂનોટુકડો)

મુકવાનોતરીકોબતાવુંછુંજેનાથીલોહીજતુંરહેશે>>, તેતેમણેકહ્યુંકે
(આલોહીતો) તેનાકરતાપણવધુછે. અનેતેજહદીષમાંઆપﷺએકહું :

<<આતોશૈતાનેમરેલીવતમાંથીએકછે,

જેથીછોઅથવાસાતદિવસહૈઝનાપસારકરો (જેઅલ્લાહનાઈલ્મમાંછે)

ફરીગુસલકરોઅહીંસુધીકેતમેજુઓકેતમેહૈઝથીપાકથઇગયાછોઅનેતોયોવી
સઅથવાત્રેવીસદિવસદિવસઅનેરાત્રેનમાઝપઢોઅનેરોઝારાખો>>.

સંપૂર્ણહદીષ. [આહદીષનેઈમામઅહમદ,

ઈમામઅબૂદાવૂદઅનેઈમામતિર્મિઝીરહ.

એસહીહકહીછેઅનેતેમણેઆહદીષનેસહીહહોવાનીપુષ્ટિઈમામઅહમદઅને
ઈમામબુખારીરહ. થીનક્લકરીછે]. આપﷺનોઆદેશકે

"છોદિવસકેસાતદિવસ"

એએકકાયમીઆદેશનથીપરંતુસ્રીઆપ્રમાણેજોઈપોતાનાપરહૈઝકેઈસ્તિહા

ઝાના આદેશો પર અલમ કરી લે,
જેથી તે સ્ત્રી બીજી સ્ત્રીઓને જે તેણીની સ્થિતિની નજીક હોઈ તે એવી રીતના કે તે સ્ત્રી
તેણીની જેમ હોઈ,
વયમાં કે સંબંધમાં તે તેણીની નજીક જઈ જોઈ લે શે કે તેણીનું લોહી હૈઝના લોહી
થી વધુ નજીક છે અને આજ પ્રકારના બીજા ઘણા બધા કાર્યોમાં સમાનતાને પણ જુ
એ જેથી જો છો દિવસ વધુ યોગ્ય હોઈ તો છો દિવસ પસાર કરે અને જો સાત દિવસ યો
ગ્ય હોઈ તો સાત દિવસ પસાર કરે.

ઇસ્તિહાઝાનું લોહી આવતી સ્ત્રીની સ્થિતિની જેવી સ્થિતિ:

ક્યારેક ક્યારેક સ્ત્રીને એવું કોઈ કારણ આવી જાય છે જે તેણીના ગુમાં ગમાં થી લો
હી આવવાનું કારણ બની જાય છે,
જેમ કે ગર્ભાશયનું ઓપરેશન અથવા તેના જેવું બીજું કોઈ નાનું કારણ,
તેના બે પ્રકાર છે:

પહેલો પ્રકાર: ઓપરેશન પછી હૈઝ આવવું શક્ય નહોઈ,
ઉદાહરણ તરીકે ઓપરેશનમાં (ગર્ભાશય)
સંપૂર્ણ રીતે કાપી નાખી હોઈ અથવા નવી રીતના બંધ કરી દીધી હોઈ જેનાથી લોહી
આવી ના શકે,
તો આવી સ્ત્રી માટે ઇસ્તિહાઝાના આદેશો લાગુ નહીં પડે તેનો આદેશ એવી સ્ત્રીનો
છે જે "પાકી"
પછી પીળો રંગ અથવા માટી જેવો રંગ અથવા તો ભીનાશ આવતી હોઈ,
તો આવી સ્ત્રીના માઝ અને રોઝા છોડી દેશે અને તેણીની સાથે સમાગમ કરવું પણ હ
રામ છે અને તે લોહીને સાફ કરવું વાજિબ નથી,
પરંતુ નમાઝના સમયે તેણી પર વાજિબ છે કે તો પોતાના ગુમાં ગ પરથી લોહી સાફ
રે અને તેના પર પટ્ટી બાંધે જેથી લોહી આવતું બંધ થઈ જાય,
ફરી તેના માઝ માટે વજૂ કરશે અને જયારે નમાઝનો સમય થશે ત્યારે વજૂ કરશે જેમ કે
પાંચ ફર્ઝન માઝો છે અથવા તો જયારે પાન માઝ પઢવાની ઈચ્છા કરશે ત્યારે વજૂ
રશે જેમ કે સામાન્ય નફિલ નમાઝ પઢવી હોઈ.

બીજોપ્રકાર: ઓપરેશનપછીઠેઝનુંરુકીજવુંબબરનાહોઈ,
પરંતુશક્યહોઈકેતેનેઠેઝઆવે,
તોઆપ્રકારનીસત્રીનોહુકમતેજહશેજેઈસ્તિહાઝાવાળીસત્રીનોહશે,
અનેઆપૃનોવર્ણવેલઆદેશ (જેઆપૃએહમનાબિન્તેઅબીહુબૈશરાઝી.
નેકહ્યું: <<આએકરગ (માંથીનીકળતુંલોહી) છેઠેઝનથી,
જયારેતમનેઠેઝઆવીજાયતોનમાઝપઢવાનુંછોડીદો>>.
તોઆપૃનોઆદેશ <<જયારેતમનેઠેઝઆવીજાયતો>> ઈસ્તિહાઝાનાઆદે
શોનોફાયદોઆપેછે, તેસત્રીવિષેજેનામાટેઠેઝઆવવુંઅનેરુકીજવુંશક્યહોઈ,
અનેજેસત્રીનેઠેઝઆવવુંશક્યનહોઈતેનામાટેદરેકસ્થિતિમાંઆવતુંલોહીરગનું
લોહીહશે.

ઈસ્તિહાઝાનાઆદેશો:

જેચર્યાપાછળથઈતેનાદ્વારાઆપણેજાણીલીધુંકેક્યારેલોહીઠેઝનુંહોઈછેઅ
નેક્યારેઈસ્તિહાઝાનુંહોઈછે,
તોજયારેતેનેઆવતુંલોહીઠેઝનુંહશેતોતેનામાટેઠેઝનાઆદેશોલાગુપડશેઅને
જયારેઈસ્તિહાઝાનુંહશેતોઈસ્તિહાઝાનાઆદેશોલાગુપડશે.

ઠેઝનામહત્વપૂર્ણઆદેશોપાછળવર્ણનથઈયુક્યાછે.

રહ્યાઈસ્તિહાઝાનાઆદેશોતોઈસ્તિહાઝાનાઆદેશો "તુહર"
નાઆદેશોબરાબરછે,
ઈસ્તિહાઝાવાળીસત્રીઅનેપાકસત્રીબંનેસમાનછેફક્તઅમુકનીચેવર્ણવેલઆદે
શોસિવાયબીજોકોઈફર્કનથી:

પહેલોઆદેશ: દરેકનમાઝમાટેવઝૂકરવું,
જેમકેનબીૃએફાતિમાબિન્તેઅબીહુબૈશરાઝી, નેકહ્યું:
<<ફરીદરેકનમાઝમાટેવઝૂકરો>>. આહદીષનેઈમામબુખારીરહ. એ
"બાબુગુસલુદ્દમ" મારિવાયતકરીછે,
જેનોઅર્થએછેકેસત્રીએવીનમાઝજેનોસમયનક્કીછે,
જયારેતેસમયઆવીજાયતોત્યારેજવઝૂકરશે.

અને જેન માઝનો સમય નક્કી નથી તો તે જયારે ન માઝ પઢવાની ઈચ્છા કરશે ત્યારે વઝૂકરશે. બીજો આદેશ:

સ્ત્રી જયારે વઝૂકરવાનો ઈરાદો કરશે ત્યારે તો લોહીના દાગ સાફ કરશે અને પોતાના ગુમાંગ પર રૂની પટ્ટી બાંધશે; જેમ કે નબી ﷺ એ હમના બિન્તે જહશ રઝી. ને કહ્યું:

<< હું તમને રૂની પટ્ટી મુકવાની રીત બતાવું છું જેનાથી લોહીના દાગ જતાર હશે >

>. તે તેમણે કહ્યું કે (લોહી) તો તેના કરતા પણ વધુ છે, તો આ પઞ્ચ એ કહ્યું:

<< તો કપડું મૂકી દો >> તો તેમણે કહ્યું કે આ તો તેના કરતા પણ વધુ છે,

તો આ પઞ્ચ એ કહ્યું: << તો તેમને લંગોટી ફીટ બાંધી દો >> હદીષ,

લંગોટી બાંધ્ય પછી આવતું લોહી નુકસાન કારક નહીં હોઈ જેમ કે આ પઞ્ચ એ ફાતિ

મા બિન્તે જહશ ને કહ્યું: << પોતાના હૈઝના દિવસો માં ન માઝ થી રુકી જાઓ,

ફરી ગુસલ કરો અને દરેક ન માઝ માટે વઝૂકરો, ફરી ન માઝ પઢો,

પછી ભલે ને લોહીના ટીપા યટાઈ પર જે કેમના પડતા હોઈ >>

[આ હદીષ ને ઈમામ અહમદ અને ઈમામ ઇબ્ને માજહર હ. એ રિવાયત કરી છે].

ત્રીજો આદેશ:

જયારે માનવી ને પોતાની પત્ની સાથે સમાગમ ન કરવાથી તેને દુષ્કર્મ માં સપડાઈ

જવાનો ભય હોઈ તો તે સમાગમ કરવા બાબતે આલિમો વચ્ચે મત ભેદ જોવા મળે છે

, સત્યવાત એ છે સમાગમ કરવું સામાન્ય રીતે જાઈ ઝ છે,

કારણ કે આ પઞ્ચના સમયે ઘણી સ્ત્રીઓ ને અંદાજીત પ્રમાણે દસ કે તેથી વધુ ઈસ્તિહા

ઝાની બીમારી માં સપડાઈ,

પરંતુ અલ્લાહ અને અલ્લાહના પયગંબર ﷺ એ તેમની સાથે સમાગમ કરવાથી રો

ક્યાનથી, અલ્લાહ તઆલા એ કહ્યું:

﴿وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذَىٰ فَأَعْتَرِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ حَتَّىٰ

يَظْهَرْنَ فَإِذَا تَظْهَرْنَ فَأَنْوَهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ

الْمُتَطَهِّرِينَ ﴿[البقرة: 222]

{હૈઝની સ્થિતિ માં સ્ત્રીઓથી અલગ રહો} [અલ્બકર હ: ૨૨૨]

આવા તપરદ લીલ છે કે હૈઝના દિવસો સિવાય સ્ત્રીથી અલગ રહેવું જાઈ ઝ નથી,

બીજીવાતએકેજયારેઇસ્તિહાઝાનીસ્થિતિમાંનમાઝપઢવીજાઈઝછેતોસમાગમકરવુંતોતેનાકરતાપણવધુશક્યછેઅનેઇસ્તિહાઝાવાળીસત્રીનીહૈઝવાળીસત્રીનાસમાગમસાથેસરખામણીકરવીસહીહનથી, કારણકે (ઇસ્તિહાઝાવાળીસત્રીઅનેહૈઝવાળીસત્રી) સમાનનથી, અહીંસુધીકેજેલોકોહરામકહેછેતેમનીપાસેપણબંનેમાંસમાનતાનથીઆક્રિયા સકરવીસહીહનથી.

*

છઠોબાબ: નિફાસઅનેતેનોહુકમ

નિફાસ:

જેગર્ભાશયમાંથીપ્રસુતિનાકારણેઅથવાતોપ્રસુતિનાસમયેઅથવાપ્રસુતિપછીનાબેકેત્રણદિવસોપહેવાથતાદુખાવામાંઆવતાલોહીનેકહેછે.

શૈખુલ્હસ્વામઈમામઇબ્નેતૈમિય્યારહ. એકહું:

<<કેજયારેસત્રીનેપ્રસુતિનોદુખાવોથવાવાગેત્યારેજેલોહીજુએતેનિફાસનુંલોહીછે>>. શૈખુલ્હસ્વામઈમામઇબ્નેતૈમિય્યારહ.

એબેકેત્રણદિવસનક્કીનથીકર્યા,

અનેદુખાવાનોઅર્થશૈખુલ્હસ્વામઈમામઇબ્નેતૈમિય્યારહ.

પાસેજેપ્રસુતિપછીથાયછેતેછે, નહીંતોતેલોહીનિફાસનુંનહીંહીઈ.

આલિમોએનિફાસનાઓછાકેવધુદિવસોમાંમતલેદકર્યોછે.

શૈખતકીઉદ્દીનરહ. એપોતાનીપત્રિકા "

અલ્અસ્માઉલ્લતીઅલ્લકશ્શારિઉબ્બિહા" નાપેજનંબર: ૩૭માંકહું:

<<નિફાસનાઓછાકેવધુદિવસોનીકોઈહદનક્કીનથી,

જોઅંદાજોકરવામાંઆવેકેસત્રીયાલીસ,

સાહિઠકેસિતેરદિવસકેતેથીવધુલોહીજોયુંઅનેપછીખત્મથઇગયુંતોતેનિફાસનુંલોહીહશે,

પરંતુજોતેલોહીતેણીનેઆવતુંરહ્યુંતોલોહીકોઈકારણસરઆવતુંહશેઅનેતેસત્રીનોનિફાસનોસમયયાલીસદિવસહશેકારણકેયાલીસદિવસસામાન્યરીતેછે

લ્લીહદછેજેના વિષે નબીનીહદીષોપણ વર્ણન થય છે > > . હુંકહુંછું:
 કેજોકોઈસ્ત્રીનુંલોહીકોઈકારણેયાલીસદીવસ કરતાવધુથયજાયતો,
 જોકેયાલીસદિવસ પછીલોહીઆવવુંતેસ્ત્રીનીઆદત છે,
 અથવાતેલોહીબંધથવાણીનિશાનીઓદેખાઈજાયતોતેલોહીબંધથવાનીરાહ
 જોશેનહીતોયાલીસદિવસ પુરાથવાપરગુસલકરીલેકારણકેવધુપ્રમાણમાંઆ
 વુંજથાય છે,
 જોતેણીનોહૈઝનોસમયઆવીજાયતોતેહૈઝખતમથાવનીરાહજુએ,
 જ્યારેતેણીનુંલોહીબંધથયજાયઅનેતેએવુંહોઈજેવીતેનીઆદતહોઈતોતેભ
 વિષ્યમાંઆમુજબઅમલ કરશે.
 અનેજોલોહીઆવતુંજરહેતોતેલોહીનેઇસ્તિહાઝાનુંલોહીમાનશેઅનેપાછળ
 વર્ણવેલઇસ્તિહાઝાનાઆદેશોતેણીપરલાગુપડશે,
 અનેજોયાલીસદિવસ પહેલાલોહીઆવવાનુંબંધથયજાયતોતેગુસલ કરશેઅને
 નમાઝ પઢશેઅનેતેણીનોપતિતેણીસાથેસમાગમ કરીશકે છે, સિવાયએકેતે
 (લોહી) નુંબંધવુંએકદિવસથીઓછુહોઈતોતેનાપરકોઈહુકમલાગુનહીપડે,
 આજવાતઈમામઇબ્નેકુદામાહરહ. એ "અલ્મુગ્ની" માંકહી છે.

નિફાસ પ્રસુતિ પછી સાબિત થશે જેમાં માનવીની રચના પણ સ્પષ્ટ હોઈ,
 જોસ્ત્રીકોઈનબળીરચનાવાળાબાળકનેજન્મ આપેતોતેણીનેઆવતુંલોહીનિ
 ફાસનુંલોહીનહીહોઈ , પરંતુતેએકરગમાંથીનીકળતુંલોહીહશે,
 તેસ્ત્રીઇસ્તિહાઝાનાઆદેશોમુજબઅમલ કરશે,
 જેનોસૌથીઓછોસમયજેમાંમાનવીનીરચનાશરૂથીગર્ભાશયમદેખાઈછેતે
 એસી (૮૦) દિવસછેઅનેતનોવધારામાંવધારેસમયનેવું (૯૦) દિવસહોઈછે
 (અર્થાત્રણમહિના)

શૈબુલ્હસ્વામઇમામઇબ્નેતૈમિય્યારહ. એકહું:
 જોસ્ત્રીપ્રસુતિ પહેલાનાદુખાવામાંલોહીજુએછેતોતેનીચિંતાનહીકરેઅનેપ્રસુતિ
 પછીનમાઝઅનેરોઝાથીરુકીજશે,
 પ્રસુતિ પછીનીસ્થિતિસ્પષ્ટસ્થિતિ કરતાવિરુદ્ધહોઈતોતેપાછીફરશેઅનેતેનો
 ઉપાયશોધશેઅનેસ્પષ્ટસ્થિતિબરાબરસ્થિતિહોઈતોજેસ્પષ્ટઆદેશોછે,

જેતેણીપરલાગુપડશેઅનેબીજોકોઈઆદેશનહીંલાગુપડે.
(જુઓશર્કુલ્લકનાઅ).

નિફાસનાઆદેશો:

નિફાસનાપણતેજઆદેશોછેજેઠેઝનાઆદેશોછેસિવાયએજેનીયેમુજબછે

:

પહેલોઆદેશ: ઇદતનીગણતરીતલાકમુજબથશેનિફાસપ્રમાણેનહીં;
કારણકેજોતલાકપ્રસુતિપહેલાઆપીહશેતોઇદતપ્રસુતિસાથેપૂરીથઇજશે,
નિફાસનોસમયપસારકરવાનીજરૂરનથીઅનેજોતલાકપ્રસુતિપછીતોતેસત્રીઠે
ઝઆવતાસુધીરાહજોશે, જેમકેપહેલાવર્ણનથઇગઈ.

બીજોઆદેશ: ઇલાનાસમયમાંઠેઝનાદિવસોગણાયછે, નિફાસનાનહીં.

"ઇલા" નોઅર્થ:

પતિપોતાનીપત્નીસાથેઈમેશામાટેસમાગમનાકરવાનીકસમખાઈલે,
અથવાએવોસમયગાળોજેયારમહિનાકરતાવધુહીઈછે,
જયારેતેકસમખાઈછેઅનેસત્રીતેનીસાથેસમાગમકરવાનુંકહેછેતોતેનીકસમનો
સમયગાળોયારમહિનાકરવામાંઆવશેઅનેજયારેયારમહિનાપુરાથઇજાય
તોપતિનેસમાગમકરવાઅથવાતલાકઆપવાપરમજબૂરકરવામાંઆવશેઅને
જેતેસમયમાંસત્રીનેનિફાસનુંલોહીઆવીજાયતોઆસમયનહીંગણાયઅનેયાર
મહિનાપરનિફાસનોસમયગાળોવધારવામાંઆવશે,
ઠેઝવિરુદ્ધકારણકેતેનોસમયગાળોગણવામાંઆવશે.

ત્રીજોઆદેશ: પુપ્તવયીઠેઝઆવવાથીખબરપડેછે,

નિફાસથીનહીંકારણકેસત્રીનુંવીર્યનીકળ્યાવગરગર્ભવતીબનવુંશક્યનથી,
પ્રસુતિમાટેપુપ્તવયીનીજાણપહેલાથયેલવીર્યસ્ખલનપરથશે.

ચોથોઆદેશ:

જયારેઠેઝનુંલોહીઆવવાનુંબંધથઈજાયફરીતેણીનીઆદતપ્રમાણેપાછુંઆવ
વાલાગેતોતેલોહીખરેખરઠેઝનુંલોહીહશે,

ઉદાહરણતરીકેકોઈસ્ત્રીનેઆઠદિવસઠેઝઆવેછે,
 ચારદિવસતેનેલોહીઆવ્યુંપછીબેદિવસબંધથઈગઈ,
 ફરીપાછુંસાતમાદિવસેઆવવાલાગેછેતોતેલોહીઠેઝનુંલોહીહશેઅનેતેનાપર
 ઠેઝનાઆદેશોલાગુપડશે,
 અનેરહીવાતનિફાસનાલોહીનીતોનિફાસનુંલોહીયાલીસદિવસપહેલાબંધથ
 ઈગ્યું, યાલીસદિવસદરમિયાનફરીલોહીઆવવાલાગ્યુંતોતેશંકાસ્પદછે,
 જેથીસ્ત્રીપરવાજિબછેકેતેનમાઝપઢેઅનેફર્જરોઝારાખેજેનોસમયનક્કીછે,
 અનેફર્જકાર્યોસિવાયબધાકામકરવાતેસ્ત્રીપરહરામછેજેવીરીતનાકેઠેઝવાળી
 સ્ત્રીપરહરામછેઅનેતેદિવસોમાંજેતેણીએકર્યુંછેતેનીપાકથયાપછીકઝાકરશે,
 જેવીરીતેઠેઝવાળીસ્ત્રીપરકઝાકરવીજરૂરીછે,
 આવાતહનાબિલાનાઆલિમોવચેપ્રસિદ્ધછે.

જોકેસાચીવાતએછેકેજોસ્ત્રીનેલોહીએવાસમયેઆવેજેમાંનિફાસનુંલોહી
 આવવુંશક્યહોઈતોતેનિફાસનુંલોહીહશેઠેઝનુંનહીહોઈઅનેજોસ્ત્રીનેતેલોહી
 આવતુંરહેછે, તોતેઈસ્તિહાઝાનુંલોહીહશે.

આતેવાતનીનજીકછેજેઈમમમઇબ્નેકુદામાહરહ. એ "અલ્મુઝ્મી"
 માંઈમમમાલિકરહ. થીવર્ણનકરી, તેઓકહેછેકેઈમમમાલિકરહ. એકહું:
 <<જોસ્ત્રીલોહીબંધથયાપછીઅથવાત્રીજાદિવસપછીફરીવારલોહીજુએતોતે
 નિફાસનુંલોહીછેનહીતોઠેઝનુંછે>>.

આજવાતશૈખુલ્ઇસ્લામઈમમમઇબ્નેતૈમિય્યારહ. એપસંદકરીછે.
 જોવાજઈએતોલોહીમાંકોઈશંકાસ્પદવસ્તુનથીપરંતુઆએકસામાન્યવાતછે
 જેમાંલોકોએપોતાનીસમજમુજબવિરોધ્કર્યોછે,
 જોકેકુરઆનઅનેહદીષદરેકવસ્તુસ્પષ્ટકરીરહીછે,
 અલ્લાહતઆલાએકોઈપરવાજિબનથીકર્યુંકેતેબેવખતરોઝારાખેકેબેવખત
 તવાફકરે, સિવાયકેતેરોઝામાંકોઈભૂલકરેજેનુંકરવુંકઝાસિવાયશક્યનહોઈ,
 રહીવાતએકેજેમાનવીપોતાનીતાકાતપ્રમાણેકરેછેતોત્યાંતેનીજવાબદારીપૂ
 રીથઈજાયછે, જેમકેઅલ્લાહતઆલાએકહું:

{ અલ્લાહકોઈવ્યક્તિનેતેનીશક્તિકરતાવધારેતકલીફનથીઆપતો}
[અલ્બકરહ: ૨૮૬], અલ્લાહએકહ્યું:

﴿فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ﴾ [التغابن: 16]

{ જ્યાંસધીતમારાથીશક્યહોઈત્યાંસુધીઅલ્લાહથીડરતારહો }|

અત્તગાબુન: ૧૬]. પાંચમોઆદેશઠેઝઅનેનિફાસવચ્ચેફરક:

ઠેઝમાંજયારેસત્રીપોતાનીઆદતપહેલાપાકથઈજાયતોતેણીનાપતિમાટેકોઈપણસંકોચવગરસમાગમકરવુંજાઈઝછે,
નિફાસમાંજયારેસત્રીયાલીસદિવસપહેલાપાકથઈજાયતોપ્રસિદ્ધમંતવ્યપ્રમાણેતેણીનાપતિમાટેસમાગમકરવુંમકરૂહછે,
પરંતુસત્યવાતએછેકેતેસત્રીસાથેસમાગમકરવુંજાઈઝછે,
અનેજુમહૂરઆલિમોનોપણઆજમંતવ્યછેકારણકેકરાહતએકશરઈઆદેશછેજેનામાટેદલીલજરૂરીછે,
અનેઆબાબતેકોઈશરઈદલીલનથીસિવાયએકેજેવાતઈમામઅહમદરહ.
એઉષમાનબિનઅબીલ્આસનીપત્નીવિષેવર્ણનકરીકેતેમનીપત્નીયાલીસદિવસપહેલાતેમનીપાસેઆવીતોતેમણેકહ્યું: મારીનજીકનઆવીશ.
અનેઆવાતકરાહતનેલાઝીમનથીકરતીકારણકેઅમુકપતિનેએભયહોઈછેહજુતેણીનેપોતાનાપાકથવાપરચકીનનથીઅથવાસમાગમનાકારણેલોહીઆવવાલાગશે, આસિવાયપણબીજાઅન્યકારણોહોઈશકેછે,
(અલ્લાહવધુજાણેછે).

*

સાતમોબાબ:
ઠેઝકેગર્ભનેરોકવાવળીવસ્તુઓનોઉપયોગ
ગકરવો

સ્ત્રીઠેઝનેરોકવાવાળીવસ્તુઓનોઉપયોગબેશર્તકરીશકેછે:

પહેલીશર્ત:

સ્ત્રીમાટેતેદવાહાનિકારકનહોઈઅનેતેનાવપરાશપરકોઈતકલીફનોભયનહોઈજોતેનેવાપરવાથીકોઈતકલીફથતીહોયતોતેનેવાપરવુંજાઈઝનથી;
અલ્લાહએકહ્યું:

﴿وَلَا تُنْفِقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ﴾ [البقرة: 195]

{અનેપોતાનેપોતાનાહાથેજબરબાદનથાઓ} [અલ્બહરહ: ૧૯૫],

﴿وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا﴾ [النساء: 29]

{ પોતાનેકતલનકરો,

નિ:શંકઅલ્લાહતઆલાતમારાપરઅત્યંતકૃપાળુછે} [અન્નિસા: ૨૯].

બીજીશર્ત: ઠેઝનેરોકવુંપતિનીપરવાનગીસાથેહોઈ,

જોતેરોકવુંપતિવિશેહોઈ,

ઉદાહરણતરીકેતેસ્ત્રીપતિપાસેએવીઈદતમાંછેજેમાંતેણીનોખર્ચપતિનીજવાબદારીમાંછે,

તોઆવીસ્ત્રીદવાઓનોઉપયોગકરેછેજેનાથીતેનીઈદતનોસમયવધીજાયછેઅનેપતિપરખર્ચવધીજાયછે,

તોતેસમયેસ્ત્રીમાટેપોતાનાપતિનીપરવાનગીવગરકોઈપણપ્રકારનીદવાઓનોઉપયોગકરવોજાઈઝનથીજેઠેઝનેરોકતીહોઈ,

એવીજરીતેજોએવુંસાબિતથઈજાયકેઠેઝનેરોકવાથીગર્ભપણરુકીજશેતોઆવીસ્થિતિમાંપતિનીપરવાનગીજરૂરીછે,

અનેજોદવાઓવાપરવીજાઈઝબનીજાયતોપણજરૂરતવગરદવાઓનાવાપરવીજોઈએ,

કારણકેફિતરતનેતેનીમૂળસ્થિતિમાંરાખવીઈલાજકરતાવધુસારીછે.

અનેરહીએવસ્તુઓજેવાપરવાથીઠેઝઆવવાલાગે,

તોતેબેશર્તોસાથેવાપરીશકાયછે:

પહેલીશરત: કેસ્ત્રીદવાનોઉપયોગકરીફર્જકાર્યકરવાપરબહાનુંનકરે,
ઉદાહરણતરીકેકેસ્ત્રીરમઝાનમહિનાનીનજીકદવાનોઉપયોગકરેજેથીતેરમ
ઝાનનારોઝાનારાખીશકેઅથવાતોદવાનાઉપયોગથીનમાઝતીરહે,
અનેઆસિવાયબીજાઘણાકાર્યો.

બીજીશર્ત:

હૈઝલાવવુંપોતાનાપતિનીપરવાનગીસાથેહોઈકારણકેહૈઝપતિનેસંપૂર્ણફાય
દોઉઠાવવાથીરોકેછેએટલેએવીવસ્તુઓનોઉપયોગપતિનીપરવાનગીવગરક
રવોજાઇઝનથી, જેતેનાહકનેરોકતીહોઈ,
અનેજોસ્ત્રીનેતલાકઆપવામાંઆવીહોઈતોહૈઝલાવવાનોફાયદોએકેપતિપો
તાનીપત્નીતરફપાછાફરવાનોહકખત્મકરીદવામાંઆવેજોતેહકધરાવતોહોઈ

અનેરહીવાતએકેતેવસ્તુઓનોઉપયોગકરવોજેગર્ભનેરોકતીહોઈતોતેના
બેપ્રકારછે:

પહેલોપ્રકાર: ગર્ભનેહંમેશામાટેરોકીદેવુંજાઇઝનથી;
કારણકેતેનાથીગર્ભખત્મથઈજાયછેઅનેવંશજઓછોથઈજાયછેઅનેઆકાર્ય
અલ્લાહઅનેતેનાનબીﷺનામકસદવિરુદ્ધછેઅનેબીજીવાતએકેજોહાજરરહે
લાસંતાનમૃત્યુપામીજાયતોતેણીએવીકામઝોરઅનેવાચારબનીજાયકેતેનીકો
ઈસંતાનપણનરહે.

બીજીશરત: ગર્ભનેએકમર્યાદિતસમયમાટેરોકવામાંઆવે,
ઉદાહરણતરીકેસ્ત્રીનેઘણાબાળકોહોઈઅનેગર્ભતેનેતકલીફઆપતુંહોઈ,
તોસ્ત્રીએવુંછેકેબેવર્ષમાંતેનુંગર્ભબરાબરથઈજાય,
આસિવાયનાબીજાકારણો,
તોઆવુંકરવુંપોતાનાપતિનીપરવાનગીસાથેજાઇઝછેઅનેઆવુંકરવાથીતેને
કોઈતકલીફનથાય,
આવાતનીદલીલએછેકેસહાબાઓનબીﷺનાપવિત્રસમયે "અઝલ"
કરતાહતાકેજેથીતેમનીપત્નીઓગર્ભવતીનથાય,
તોઆવુંકરવાથીતેમનેરોકવામાંનહતાઆવ્યા, અઝલ:

જ્યારે પતિ પોતાની પત્ની સાથે સમાગમ કરતો હોય તો વીર્ય સ્ખલનના સમયે પોતાના ગુમાંગને પત્નીના ગુમાંગમાંથી બહાર કાઢી વીર્ય સ્ખલન કરે.

અને રહીવાત એકે એવી વસ્તુઓનો ઉપયોગ કરવો જેનાથી ગર્ભપાત થાય તો તેના બે પ્રકાર છે:

પહેલો પ્રકાર: ગર્ભનષ્ટ કરવાની ઈચ્છાથી ગર્ભપાત, રૂઠ્ઠું કીદી ધાપ છીકરવામાં આવે તો નિ:શંક આવું કરવું હરામ છે, કારણ કે આ એક જીવનોના હકકતલ કરવા બરાબર છે, અને એક જીવનેના હકકતલ કરવું કુરઆન, હદીષ અને મુસલમાનોમાં ઈજમાઅથી હરામ છે, અને જો આ કાર્ય રૂઠ્ઠું ક્યા પહેલા હોઈ તો આવું કરવા વિષે આલિમો વચ્ચે મતભેદ જોવા મળે છે, અમુક આલિમો કહે છે કે કરીશ કાય અને અમુક આલિમો આમ કરવાથી રોકે છે, અને અમુક કહે છે કે જો "લોહીનો ટુકડો" નહોઈ તો જાઈ જ છે, અર્થાત્: તે ગર્ભ પર ચાલી સદિવ સપસાર ન થયા હોઈ, અને અમુક બીજા કહે છે: જો તે ગર્ભમાં માનવીની રચના જાહેર ન થઈ હોઈ તો જાઈ જ છે.

અને સાવચેતી એ છે કે વગર કોઈ કારણે ગર્ભપાત કરવું જાઈ જ નથી, જેમ કે સ્ત્રી મને એવી બીમારી હોઈ કે તે ગર્ભને સહન થી કરી શકતી વગેરે, તો આ સમયે ગર્ભપાત કરવું જાઈ જ છે, હા જો આ ગર્ભ પર એટલો સમય પસાર થયો હોઈ જેમાં માનવીની રચના જાહેર થઈ ગઈ હોઈ તો ગર્ભપાત કરવું જાઈ જ નથી, (અલ્લાહ વધુ જાણે છે).

બીજો પ્રકાર: ગર્ભપાત કરવું ગર્ભને નષ્ટ કરવું નહોઈ, તે એરી તના કે ગર્ભનો સમય પૂરો કરવા અને પ્રસુતિની નજીક હોવાના કારણે ગર્ભપાત કરવાનો પ્રયાસ કરવો, આવું કરવું જાઈ જ છે એ શરતે કે આવું કરવાથી માં અને બાળકને કોઈ નુકસાન ન પડે, હોયે અને ઓપરેશન પણ કરવાની જરૂર ન પડે, જો ઓપરેશન કરવાની જરૂર પડે છે તો આવું કરવાના ચાર સ્થિતિઓ છે:

પહેલી સ્થિતિ:

પહેલી સ્થિતિ કે માં અને બાળક બંને જીવિત હોઈ તો કારણ વગર ઓપરેશન કરવું

જાઈઝનથી,
એએવીરીતેકેસ્રીમાટેપ્રસવકરવુંકઠીનથઈજાયઅનેઓપરેશનનીજરૂરપડી
જાય,
આએટલામાટેકેશરીરમાનવીપાસેએકઅમાનતછેજેમાંકોઈમોટાકારણવગર
ફેરફારનથીકરીશકતો, અને (ઓપરેશનએટલામાટેપણજાઈઝનથી)
કેક્યારેકમાનવીએવુંમાનવાલાગેછેઓપરેશનમાંનુકસાનનહીંથાયપરંતુનુક
સાનથઈજાયછે.

બીજીસ્થિતિ:

માંઅનેબાળકબંનેમૃતકછેતોતેસમયેબાળકનેબહારકાઢવામાટેઓપરેશનક
રવુંજાઈઝછેકારણકેતેનોકોઈફાયદોનથી.

ત્રીજીસ્થિતિ:

માંજીવતીહોઈઅનેબાળકમૃત્યુપામીગયુંહોઈતોતેસમયેબાળકનેબહારકાઢ
વામાટેઓપરેશનકરવુંજાઈઝછે, (જોઓપરેશનનહીંકરીએતો)
માંનેકોઈનુકસાનપહોંચીશકેછે,
કારણકેજોવામાંએવુંઆવ્યુંછેકેમૃતકબાળકનેબહારકાઢવુંઓપરેશનવગરશ
ક્યનથીતોતેગર્ભનુંસ્રીનાપેટમાંરહેવુંભવિષ્યમાંસ્રીનેગર્ભવતીબનવાથીરોકી
શકેછેઅનેસ્રીનેતકલીફથશે, અનેક્યારેકતોતેપતિવગરરહીશકેછે,
જ્યારેતેપહેલાપતિનીઇદતમાંહોઈ.

ચોથીસ્થિતિ: મામૃત્યુપામીયુકીહોઈપરંતુબાળકજીવતુંહોઈ,
જોબાળકનુંજીવનશક્યનહોઈતોઓપરેશનકરવુંજાઈઝનથી.

જોબાળકનાજીવતારહેવાનીઉમ્મીદહોઈઅનેબાળકનોઅડધોભાગબહાર
રઆવીગયોઅનેબીજોભાગનીકાળવામાટેમાંનુંપેટકાપવામાંઆવશે,
જોબાળકનોઅડધોભાગપણબહારનીકળ્યોનહોયતોઅમારાસાથીઓકહેછે:
કેગર્ભનેબહારકાઢવામાટેમાંનાપેટનુંઓપરેશનનહીંકરવામાંઆવેકારણકે
આ "મુષલા" છે,
અનેસત્યવાતએછેકેજોઓપરેશનવગરગર્ભબહારકાઢવુંશક્યનહોઈતોઓપ
રેશનકરવામાંઆવશે. આજવાતઇબ્નેહુબૈરએપસંદકરીછેઅનેજેતેમણે
"અલ્-ઇન્સાફ" માંવર્ણનકરી: અનેતેજવાતશ્રેષ્ઠ છે. હુંકહુંછું:

આપણાઆસમયમાંઆશ્રેષ્ઠકારણકેઓપરેશનનોભાગ "મુષલા" નથી, કેમકેપેટનુંઓપરેશનકર્યાપછીફરીતેનેસીવીદેવામાંઆવેછેઅનેએટલામાટેપણજીવિતવ્યક્તિનીમહાનતામૃતકવ્યક્તિકરતાવધુછેઅનેએટલામાટેએકનિર્દોષનીજાનબયાવવીવાજિબ્યછેઅનેગર્ભએકનિર્દોષછેજેનેબયાવવુંવાજિબ્ય છે. અલ્લાહવધુજાણેછે.

નોંધ: ઉપરવર્ણવેલસ્થિતિઓજેમાંગર્ભપાતકરવુંજાઈઝછે, તેમાંપતિનીપરવાનગીહોવીજરૂરીછે.

અહિયાંવાતપૂરીથઈજેમાંએકમહત્વપૂર્ણવિષયપરઅમેલખવાનીઈચ્છાકરીહતી. અમેફક્તમસૂલનાનિયમોવર્ણનકર્યાછે, નહીંતરઆવિષયએટલોલાંબોછેકેજેઅહીંયાંવર્ણનકરવોશક્યનથી, પરંતુએકહોશિયારવ્યક્તિઆમૂળનિયમોનેતેનીશાખાઓ (લગતીબાબતો) અનેતેનાઅમુકભાગોનેતેનાસંપૂર્ણભાગઅનેનિયમોતરફફેરવીશકેછેઅનેતેનાજેવીજબાબતોપરક્રિયાસકરીશકેછે. અનેએકમુફતી (ફતવોઆપનાર) નેખબરહોવીજોઈએકેઅલ્લાહઅનેતેનાસર્જનવચ્ચેપયગંબરોનીસાચીદાવતવર્ણનકરવાઅનેતેનેઓળખવામાટેએકસ્ત્રોતછે, જેકઈપણકુરઆનઅનેહદીષમાંછેતેવિષેતેજવાબદારછે, કારણકેકુરઆનઅનેહદીષ, આબંનેએવાશરીઅતનાસ્ત્રોતછેજેનેસમજવુંઅનેતેનાપરઅમલકરવુંબંધામાટે જરૂરીછે, અનેતેદરેકવસ્તુઓજેકુરઆનઅનેહદીષવિરુદ્ધહોઈતેખોટીછે, તેનેકહેવાવાળાતરફપાછીફેરવીવાજિબ્યછે, ભલેનેતેખોટોહોઈપરંતુતેનેતેનીમહેનતનોઅજરજરૂરમળશેપરંતુબીજોવ્યક્તિજેતેખોટીવાતજાણેછેતેનામાટેતેનોફતવોસ્વીકારકરવોજાઈઝનથી.

ફતવોઆપનારમાટેજરૂરીછેકેતેઅલ્લાહનીપ્રસનતાપ્રાપ્તકરવામાટે, પોતાનીનિયતનેનિખાલસકરેઅનેદરેકઆવીરહેલસ્થિતિઓમાંઅલ્લાહપાસે મદદમાંગેઅનેતેનીસત્યતામાટેઅનેતેનાપરસાબિતકરવામાટેઅલ્લાહપાસે તૌફીકમાંગતોરહે.

અનેમુફતીમાટેવાજિબ્યછેતેદરેકમસૂલનેજોવાનીજગ્યા, કુરઆનઅનેહદીષનેરાખે, અનેતેકુરઆનઅનેહદીષમાંજહલશોધે,

અથવાતોતેકિતાબનીમદદલેજેમાંઆલિમોએકુરઆનઅનેહદીષમુજબદરેક
વાતોવર્ણનકરીહોઈ.

અનેઘણીવારએકોકોઈમસઅલોઆવીજાયછે,
તોમાનવીઆલિમોનીનજરહેઠળતેમસઅલાનોહાલશોધેછે,
ફરીતેનાવિષેતેનેકોઈએવીદલીલનથીમળતીજેતેનેસંતુષ્ટિઆપીશકે,
અમુકવારતોતેઘણીએવીસમસ્યાઓવિષેકોઈઉલ્લેખજોતોનથી,
ફરીજયારેતેકુરઆનઅનેહદીષતરફપાછોફરેછેતોતેનેતેસમસ્યાનોહલમળતો
નજીકદેખાઈછે, અનેઆવુંતેતેનાઇખ્લાસ, ઇલમ,
અનેસમજણનાકારણેથાયછે.

એવીજરીતેમુફતીપરવાજિબછેકેજોતેકોઈસમસ્યાબાબતેશંકામાંહોઈતો
તેતેનોહલબતાવવામાટેથોડોવિલંબકરેઅનેઉતાવળનાકરે,
કેટલાકએવાઆદેશોહોઈછેજેમાંફતવોઆપનારઉતાવળકરેછેફરીજેતેબાબ
તેચિતનમનનકરેછેતોતેનેખબરપડેછેતેણેજવાબઆપવામાંભૂલકરીછે,
ફરીતેઅફસોસકરેછે, ઘણીવારએવુંપણથાયછેકેતેણેજવાબતેજવાબઆપવા
માંભૂલકરીહોઈછેતેનોસુધારોકરવાનીતેનીપાસેશક્તિહોતીનથી !.

અનેજયારેલોકોફતવોઆપનારમાં, સત્યનુંશોધ, ધીરજ,
વિનમ્રતાજેવાગુણોજોવેછેતેતનીવાતપરભરોસોકરેછેઅનેતેનીવાતમાન્યરા
ખેછે, અનેજયારેલોકોફતવોઆપનારનેઉતાવળકરનાર,
વધારેભૂલોકરનારજુએછેતોજેનાવિષેતેફતવોઆપેછેતેનાપરભરોસોકરતાન
થીજેથીફતવોઆપનારપોતાનીઉતાવળઅનેભૂલનાકારણેપોતાનેઅનેલોકો
નેપણપોતાનઈલ્મઅનેસત્યતાથીવંચિતકરીદેછે.

અમેઅલ્લાહપાસેસવાલકરીએછીએકેતેઅમનેઅનેઅમારામુસલમાનભા
ઈઓનેસત્યમાર્ગપરલઇઆવે,
અનેપોતાનીખાસફવાવડેપોતાનીજવાબદારીહેઠળલઇવે,
અનેઅમનેપોતાનીફવાવડેગુનાહોકરવાથીબચાવીનેરાખે,
ખરેખરતેખૂબજઆપનાર , મોટાઈવાળોછે, અનેદરૂદઅનેસલામતી,
આપણાનબીﷺ, તેમનીસંતાનઅનેદરેકસહાબ્યાઓપરથાય ,

અનેદરેકપ્રકારનાવખાણતેઅલ્લાહમાટેજછેજેનીફપાવડેઆનેકકામપૂર્ણથયું,
અલ્હમ્દુલિલ્લાહ.

આપત્રિકાફકીરઈલલ્લાહદ્વારાપૂર્ણથઇ
મુહમ્મદબિનસોલૈહઅલ્ઉષૈમીન
શુકવારનાદિવસે, યાશ્તનાસમયે (સવારે)
૧૪શાબાન૧૩૯૨હિજરીસન

*

સામગ્રી

સત્રીઓનાપ્રાકૃતિકલોહીવિષેપુસ્તિકા	2
પહેલોભાગ : હૈઝનોઅર્થઅનેતેનીહિકમતવિશે	6
બીજોભાગ: હૈઝનોસમયઅનેતેનોસમયગાળો.....	7
ત્રીજોભાગ: હૈઝવિશેઅવ્યવસ્થા	15
ચોથોભાગ: હૈઝનાઆદેશો	19
પાંચમોબાબ: ઇસ્તિહાઝાઅનેતેનાઆદેશો	32
છઠોબાબ: નિફાસઅનેતેનોહુકમ.....	39
સાતમોબાબ: હૈઝકેગર્ભનેરોકવાવળીવસ્તુઓનોઉપયોગકરવો.....	43

موسوعة المصطلحات الإسلامية
TerminologyEnc.com

موسوعة تضم ترجمات المصطلحات
الإسلامية وشروحها بعدة لغات

موسوعة الأحاديث النبوية
HadeethEnc.com

موسوعة تضم ترجمات للأحاديث
النبوية وشروحها بعدة لغات

موسوعة القرآن الكريم
QuranEnc.com

موسوعة تضم تفاسير وتراجم
موتوقة لمعاني القرآن الكريم

IslamHouse.com

مرجعية مجانية إلكترونية
موتوقة للتعريف بالإسلام

منتقى
المحتوى الإسلامي

موسوعة تضم المنتقى من
المحتوى الإسلامي باللغات

تحت إشراف الإسلام 100 لغة بأكثر من

جمعية خدمة المحتوى
الإسلامي باللغات

جمعية الدعوة
وتوعية الجاليات بالربوة

